

**Kızık Boyu
Federasyonu
KIZIK BOYU DERGİSİ**

ISSN: 2667-4130

Yıl: 3 Sayı: 3 / Aralık 2020

**Kızık Boyu Federasyonu Adına
İmtiyaz Sahibi ve
Yazı İşleri Müdürü**

Nafi ÇAĞLAR

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Arif BİLGİN
Doç. Dr. Mefail HIZLI
Dr. Yaşar KALAFAT
Ertuğrul SÜNEL
Ekrem TEPECİK
Erkan İNCEGİL
Mehmet GÖNEN
Mehmet YAVUZ
Muharrem CEYLAN
Muharrem KILIÇ
Mesut DURAK
Metin KAYIŞ
Metin BAYRAK
Ahmet ÖZTEK
Ahmet DINGAZ

Yazmanlar

Enes KELLEÇİOĞLU
Aydın R. HİTİT
Suat TEPECİK

Hukuk Danışmanı

Av. Mehmet SARIĞLU
Av. Fahri KARTAL

Bilim Danışmanı

Yaşar KALAFAT
Arif BİLGİN

Mali Danışman

Mahmut ÖZAY
Murat DURDU

Basın Yayın Danışmanı

Adnan TÜRKKAN

Reklam Sorumlusu

Orhan TEPECİK
İzzet GÜNGÖR
Hüseyin ERBULGU

İdare Merkezi

KIZIK BOYU DERGİSİ
Karayusuflu Mah. 1. Sok. No: 17/1
Şehitkamil - GAZİANTEP
Tel: (0542) 421 97 84
www.kizikboyu.com

Kızık Boyu Dergisi yılda bir yayımlanır. Okurlarına abonelik sistemi ve özel olarak ulaştırılır. Dergide yayınlanan yazıların sorumluluğu imza sahiplerine aittir, yayınlanmış yazılar ve fotoğraflardan kaynak gösterilmek suretiyle alıntılar yapılabilir.

Baskı

Yalın Yayıncılık
Ordu Cad. No:13/41-Fatih- İstanbul
www.yalinkitap.com
Sertifika No: 44154

OGUZ TÜRKLERİ

KIZIK BOYU DERGİSİ

BOY BEYİ'NDEN

BOYDAŞLARIM !

8 Mart 2020 Pazar günü Küçükçekmece'de boyumuzun İstanbul'da yaşayanlarının bazı illerin temsilcileriyle "yılın ilk toplantısı"nı yaptık. Alınan karar gereği 12 Mart 2020 Perşembe günü Bengü Türk TV'de "Özün Sözü"ne konuk olduk. Boyumuzun yapılanmasını ve terişini anlattık. Bu yayının devamı olarak 7 Mayıs 2020 Perşembe günü boyumuzun çalışmalarını anlatmaya devam ettik. 27 Ağustos 2020 Perşembe günü yine Bengü Türk TV "Tarihe Not Düşenler" adlı canlı yayında boyumuzun başyapıtı "Kızık Boyu Cilt: 2 Türkiye Kızıkları" adlı kitabını ve boyumuz adına yazılan diğer kitapları ve dergileri tanıttık. Boyumuzun diğer boylara göre önde giden çalışmalarına vurgu yaptık. 10 Nisan 2020 Cuma günü boyumuzun "ilk sanal kengeşi"ni, 15 Nisan 2020 Çarşamba günü boyumuzun "danışma kurulu ilk kengeşi"ni, 20 Mayıs 2020 Çarşamba günü boyumuzun "gençlik kurulu ilk sanal kengeşi"ni, 25 Mayıs 2020 Pazartesi günü boyumuzun "Gaziantep Gençlik Kurulu ilk sanal kengeşi"ni yaptık. Türkiye Yörük Türkmen Derneklerinin 2 Haziran 2020'de sanal toplantı yaptıklarını ve bunu büyük bir başarı olarak sanalda paylaştıklarını görünce, birkaç kişiyi arayıp sorduğumuzda, toplantılarının ilk olduğunu öğrenmiştik. Bunun sonucunda sivil toplum kuruluşları olarak ne kadar önde gittiğimizi bir kez daha fark etmiş olduk. Boy olarak biz kendi "sanal kengeşlerimizi" de aylık düzenle devam ettirdik ve ettiriyoruz. 30 Eylül 2020 Çarşamba günü Ze Medya Durak Türk TV ekranlarında benim yönetimimde, Oğuz boylarının tarihini, kültürünü ve her türlü çalışmalarını konu alan "Atam Oğuz Han Oğulları" adlı canlı yayın programına "tanıtım bölümü" ile başladık. Bu yayında, yol arkadaşlarımızın daha önce özümme verdiği "Oğuz Boylubeyi; Oğuz boylarını toplayan kişi" unvanını kullandık. 6 Ekim 2020 Salı günü Bayat Boyu ile yayına başladık. 13 Ekim 2020 Salı günü Avşar Boyu konuk edildi. 20 Ekim 2020 Salı günü kendi boyumuzu konuk ettik ve ilk 36 dakikada gerçek gündemlerle, canlı yayında toyumuzu yaptık. Kalan sürede tarih, kültür ve çalışmaları konuştuk. Toyda daha önceden konuşulduğu üzere, uygun tarihte, birliğimizin ev sahipliğinde Gaziantep'te, Oğuz boylarını toplamaya, büyük bir kurultay yapmaya karar verdik. Bu karar ile diğer 23 Oğuz Boyu'na öncülük ettiğimiz somutlaşmış ve pekişmiş oldu. Yüzyıllar sonra ilk kez Oğuz Boyları Kurultayına öncülük etmek boyumuza kısmet oluyor. Zaten bu işlemi basın-yayın üzerinden yapmaya başladık. Araştırıldığı zaman, Kayı Boyu Beyi Ertuğrul Gazi'den bu yana yaklaşık 700 yıldır Oğuz Boylarının ilk kez toplanacak olduğu görülecektir. Bu da, Kızık Boyu'nun nasıl bir tarihi görevi yerine getirdiğini göstermektedir. 27 Ekim 2020 Salı günü "Beğdili Boyu", 10 Kasım 2020 Salı günü "Karkın Boyu" konuk edildi. 17 Kasım 2020 Salı günü "Yıldız Han Oğulları (Avşar, Kızık, Beğdili, Karkın)" adlı özel bölümü yayınladık. Böylece boy olarak Türkiye tarihinde bir ilke daha imza atmış olduk. Kısacası boyumuz, bu girişimiyle tarih yazdı. 24 Kasım 2020 Salı günü "değerlendirme bölümü" sonunda, boyların dağınık olması, bazılarının konuk özelliğinde yeterli temsilci bulunamaması, salgın ve gelen kısıtlamalar nedeniyle canlı yayına 2021 Şubat ayı sonuna kadar ara vermeyi kararlaştırdık.

Bütün çalışmalarımızı bilim temeline oturtmak için fikir alışverişleri ve görüşmelerimiz devam etmektedir. Son bir yıl içinde, alt yapısı hazırlanmış ve beklemede olan kurullarımız kuruldu ve çalışmaya başladı. 20 Haziran 2020 Ct. 22.00'de gerçekleştirilen "gençlik kurulu sanal kengeşi"nde, gençlik kurulu sanal birimi kuruldu. Bu sanal birimin üyeleri bizi tanıtmak için çok emek verdiler ve başarılı da oldular. Sanalda diğer 23 Oğuz boyuna da katkı sağladılar. 20 Temmuz 2020 tarihinde Türkiye geneli boydaşlarımıza kendi bütçelerinden, çok uyuña Kızık Boyu tamgalı 70 kadar gümüş yüzük yaptırdık. En son olarak bütün olumsuz şartlara rağmen, yıllık süreli yayın olan derginin elinizdeki bu 3. Sayısının (2020 yılı sayısının), 1. Sayı (2018 yılı) ve 2. Sayılarda (2019 yılı) olduğu gibi tamamen imece yoluyla çıkarılmasını sağladık. Türkiye ve Dünya için zor yıl olan 2020 yılı, elbette ki Kızık Boyu için de zor olmuştur. Ancak zorluklarla geçen bu yılda bile bütün bu başarılarla imza atmayı başardık. İnanıyorum ki, salgın dönemi olmasaydı daha çok işler başarırdık. Bu başarıları sağlayan birlik kurucu ve yöneticilerine, dernek başkanları, yönetici ve üyelerine, il beylerine, ilçe beylerine, yolumuz düştüğünde en iyi şekilde karşılayan temsilcilere, muhtarlar ve köylülere kısacası bütün boydaşlarıma, özellikle bizi sanalda çok iyi tanıtan "gençlik kurulu sanal birimi"ne çok sağ olun, var olun, hep iyi olun diyorum. Tarihe imza atan boyun birer bireyleri olmaktan kendileriyle gurur duymaları gerektiğini belirtiyorum. Bundan sonra da Oğuz boyunuza, Türk soyunuza, yıllık toyunuza ve her türlü iyi huyunuza sahip çıkınız.

29 Aralık 2020 / İstanbul

Nafi ÇAĞLAR
Boy Beyi

İÇİNDEKİLER

4 Kızık Boyu Dernekler Birliği (Fed.)

Kızık Boyu Yönetim Kurulu

5 Kızılcahamam Kızık Köyü (Orhan Tepecik)

15 Ankara Gölbaşı Mahmatlı Köyü (Muharrem Kılıç)

16 Ankara Pursaklar Kösrelik Kızığı Köyü (Sadullah Işık)

19 Ankara Ankara Akyurt Kızık Köyü

20 OĞUZLAR

24 KIZIKLAR

26 Atam Oğuz Han Oğulları Canlı Yayın Programı

31 Bengü Türk Tv’de Özün Sözü Yayınında Kızık Boyu Dernekler Birliği Tanıtıldı

31 Kızık Boyu Dergisi (2019 Yılı) 2. Sayısı Kazakistan’da

32 İran Türk Tarihi ve Seyahat Notları (Metin Kayış)

38 Kaş Tepesine Bayrak Dikildi

39 Türk Birliğine Giden Yolda Yumuşak Güç Kullanımı (Erkan İncegil)

41 Kızık Boyu 2020 İstanbul Toplantısı Yapıldı

42 Afyon Karaman Kızık Köyü (Nevzat Çetin)

- 45** Afyon Sandıklı Kızık Köyü (Mustafa Kuzpınar)
- 46** Kızık Boyu Kitabı Akademik Tez Konusu Oldu
- 47** Sosyal Sorumluluk: Sigara İçen Gençler Sigara İçmeyenlere Göre 8 Kat Daha Fazla Uyuşturucu Kullanma Riski Taşımaktadır (Öztürk Karahan)
- 49** Kızık Boyu Dernekler Birliği Gençlik Kurulu Sanal Toplantıları
- 51** Hacamat (Kupa Terapi) (Harun Kuş)
- 53** Ahlat Toyu (Bayındır Akkoyunlu 2. Kurultayı) (Nafi Çağlar)
- 54** Kızık Kilimi (Ahmet Öztekin)
- 57** Kızık Bisiklet
- 59** Kızık Spor
- 61** Aramızdan Ayrılanlar
- 63** 2020 yılında, salgın (Covid 19 Coronavirus Pandemic) nedeniyle yapamadıklarımız.

KIZIK BOYU DERNEKLER BİRLİĞİ (Fed.)

2000 yılından beri hayalimiz olan Kızık Boyu Dernekler Birliği (Fed.) için çalışmalar 2010 yılında başladı. Gaziantep Mihmadlı Yörük Türkmenleri Derneği'nden sonra Bursa Tarihi Kızık Köyleri Derneği birliğe katılmayı onayladı. 2013 yılında Bolu Seben Kızık Köyü Derneği, sonra Gaziantep Kızık Pekmezci Köyleri Derneği ve son olarak da Ankara Kızılcahamam Kızık Köyü Derneği'nin katılımıyla birlik (Fed.) için yeterli dernek sayısına ulaşılmış oldu. Bursa'nın başkanı Ertuğrul Sünel, Bolu'nun başkanı Mehmet Özçelik iken evrakları hazırlamaya başladık. Cumalıkızık muhtarı Ahmet Kuş'un vefatıyla evrakları yenilemek zorunda kaldık. 08.03.2018'de Mihmadlı Derneği başkan vekili Mahmut Özay evrakları Gaziantep Valiliği Dernekler Masası'na teslim etti. 28.03.2018'de Kızık Boyu Dernekler Birliği'nin (Fed.) kuruluşu onaylandı ve Kızık Boyu Dernekler Birliği (Fed.) resmen faaliyetlerine başladı.

Kurucu Dernekler:

- 1) Gaziantep Mihmadlı Yörük Türkmenleri Derneği
- 2) Ankara Kızılcahamam Kızık Köyü Derneği
- 3) Gaziantep Pekmezci Köyleri Derneği
- 4) Bursa Tarihi Kızık Köyleri Derneği
- 5) Bolu Seben Kızık Köylü Derneği

Kurucu Kişilerin Adları:

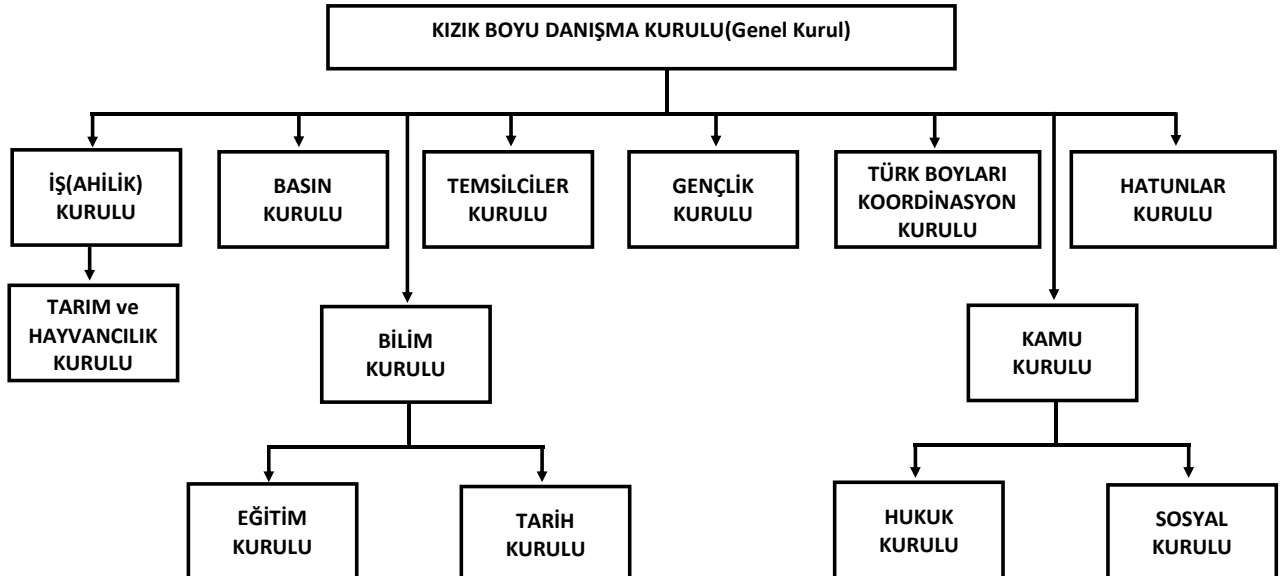
NAFİ ÇAĞLAR
ERTUĞRUL SÜNEL
İSMAİL TOKUŞOĞLU
MUSTAFA BAYINDIR

ORHAN TEPECİK
MAHMUT ÖZAY
İZZET GÜNGÖR
MUSTAFA METERELLİYÖZ

MEHMET HORUZ
MEHMET ÖZCAN
BİLAL GEÇER
TURGUT FERİK

CÜNEYT KAYIŞ
RESUL ÜNAL
SUAT TEPECİK

KIZIK BOYU YÖNETİM KURULU

KIZILCAHAMAM KIZIK KÖYÜ

Orhan TEPECİK

Kızık, Çamlıdere Baraj Gölü kıyısında, Ankara-İstanbul otoyolu kenarında yer alan şirin bir köydür. Kızılcahamam ilçesine bağlı olup ilçeye uzaklığı 35 km'dir. Ayrıca yakınında bulunan Çamlıdere ilçesine uzaklığı 20 km'dir. Anadolu otoyolunda bulunan Çeltikçi ve Çamlıdere kavşaklarının Kızık köyüne mesafesi 10 km olup ulaşım bu hattan sağlanmaktadır. Nüfus açısından bakıldığında köyün 1930 yılında yaklaşık 38 kişi, 1990 yılında ise 92 kişilik nüfusa sahip olduğu görülmektedir.

Köyümüzün gezilecek turistik yerlerinin başında Çamlıdere Baraj Gölü gelmektedir. Köye uzaklığı 2 km olan bu baraj Ankara'nın en büyük içme suyu barajı olmasıyla da dikkat çekmektedir. Hemen yanında bulunan Kalemler kanyonu ise keşfedilmeyi bekleyen bir doğa harikasıdır. Köyümüzün güneyinde Aktepe'nin sırtında bulunan Alicin Kültürel Jeositi ve Manastırı geçmişte bu bölgede farklı din ve inanışların bulunduğu işaret etmektedir. İnanç ve maneviyat zenginliği bulunan bu bölgede ziyaretçi akınına uğrayan birçok evliya türbesi de bulunmaktadır. Bunların başında Şeyh Ali Semerkandi Hazretleri'nin türbesi yer almaktadır. Şeyh Ali Semerkandi Hz. Ömer'in dördüncü kuşaktan torunudur. Bu türbe köyümüze 16 km uzaklıktadır.

ALİCİN KANYONU

ŞEYH ALİ SEMERKANDİ HZ. TÜRBESİ

Köyümüz sınırları içerisinde bulunan Ankara'nın en yaşlı çam ağaçlarından olan ve halk arasında Koca Çam olarak da bilinen bu ağacın yaşının 500'ün üzerinde olduğu ölçümlerle tespit edilmiştir.

Anadolu'nun lezzet duraklarından biri olan köyümüz, yemekleriyle de dikkatleri üzerinde toplamaktadır. Buram buram kokan, her yudumda insana şifa ve sıhhat veren tarhana çorbası, testi içinde kuzu etinin buharıyla pişirilerek, suyuna pilâv yapılan et kapaması, Ankara'nın meşhur tavaşı, damaklarda unutulmaz lezzet bırakan fıslak ve hoşmerim tatlıları ile bayramlarda, düğünlerde, mevlitlerde gelen misafirlere bu lezzet şöleni ikram edilmektedir.

Ankara Kapama

Ankara Tava

Fıslak Tatlısı

Höşmerim Tatlısı

Köy Derneği

Kızılcahamam Kızık Köyü Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (KIZIK YAR-DER), daha önce kapanan derneğin yerine 2015 yılında tekrar aktif hale gelerek faaliyetlerine devam etmiştir. Köy içerisinde ve şehir merkezinde ikamet eden köylüleri bir araya getirmek, birlik ve beraberliği kuvvetlendirmek amacıyla bir takım etkinliklerde ve faaliyetlerde bulunmaktadır.

Bu faaliyetlerin başında artık gelenekselleşmiş olan festivalimiz gelir. Festivalde öğlen yemeği ikramından sonra tüm köylümüzün ve misafirlerimizin katılımıyla önemli konuşmalar, eğlenceler, yarışmalar, köy çocuklarına hediyeler, Mehteran ve halk oyunları gösterileri yapılır.

Her yıl mübarek Ramazan ayında, otuz gün boyunca iftar yemekleri verilir. Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri yemeğe katılım 300 kişinin üzerinde olur. İftar yemekleri köy konağında verilir. Bu yıl Kızık Federasyonu'nun ikinci iftar yemeği de yine köyümüzde verilmiş olup, federasyona bağlı Kızık köyleri ve diğer Kızık köylerinden misafirlerimiz aileleriyle yemeğimize iştirak etmiştir. Ayrıca her sene Muharrem ayında derneğimiz köylülerimize ve gelen misafirlerine aşure ikramında bulunur.

28 Temmuz 2019'da Kızık Yar-Der'in genel kurul toplantısı ve başkanlık seçimi köyümüzde köylülerimizle beraber değerli dernek başkanları ve yönetimleri ve Başkanımız Nafi Çağlar Bey'in katılımlarıyla kahvaltıdan sonra köy konağında sıcak bir atmosferde gerçekleştirilmiştir. Dernek başkanlığına Orhan Tepecik Bey tekrardan seçilmiştir. Kendilerine başarılarının devamını dileriz.

Derneğimizin bir diğer faaliyeti öğrencilerimize yöneliktir. Tüm karanlıkların eğitimle aydınlanacağına olan inancımızdan dolayı yüksek öğrenim gören tüm öğrencilerimize, anne veya babasından birinin Kızıklı olması koşuluyla, burs verilmektedir. Amacımız çocuklarımızın eğitimlerine destek vermek ve köy ile bağlantılarının pekiştirilmesini sağlamaktır.

Ayrıca köyümüz kültürel ve edebi etkinliklerle iç içedir. Daha önceki senelerde Diş Hekimi Ekrem Tepecik'in kitabının basımında ve dağıtımında sponsor olunmuştu. 2019'da ise köyümüzden Muharrem Özcan Bey'in "Bir Devrin Aynası Kızık Köyü" kitabı sevenleri ve ilgilileri ile buluşmuştur. Köyümüzün aile, yaşayış, adet ve halkı hakkında bilgi veren kitap büyük beğeni ile karşılandı. Sabırsızlıkla beklenen kitap okurken insanları tebessüm ettiren, yeri geldiğinde duygulandıran samimi dil ile tüm köylülerimize ulaştı. Kendisini bu eserden dolayı tebrik ediyoruz.

Biz Kızık Köylüyüz. Genci, yaşlısı, kadını, erkeği ile bir bütünü. Civardaki köylerimize örnek olan samimiyetimizle birbirimize muhabbetle bağlanan, bu memleketin insanlarıyız. Kızıklı cömert, samimi ve yardımsever olur. Veren el alan elden üstündür mantığı ile yıllardır beraber yaşıyoruz.

Köyümüzün hayırsever iş insanlarından Özcanlar Lastik firmasının sahibi İbrahim Özcan Bey tarafından Kızılcahamam ilçemizdeki güçsüzler yurdu restore edildi. 5 katlı bina merhum annesinin ismi Emine Özcan Teyzemizin adıyla belediyeye çalıştırılması için verildi. Bu güzel günde İbrahim Özcan Bey'e Kızılcahamam Kaymakamı Mehmet Yıldız, dönemin belediye başkanı Muhittin Güney ve köyümüz dernek başkanı Orhan Tepecik tarafından plaket verilerek sonsuz teşekkür edildi.

Aynı törende eski belediye başkanımız Muhittin Güney'e köyümüze ve ilçemize yaptığı hizmetlerden dolayı Dernek başkanımız tarafından teşekkür plaketi de takdim edildi.

Tören esnasında Dernek başkanımız Orhan Tepecik'in yaptığı konuşma yürekleri okşamakla beraber büyük alkış aldı:

— “Anadolu insanı meyve ağacı gibidir. Kimisi ceviz ağacı gibidir. Sopayla çırpmayınca meyvesini düşürmez. Kimisi elma ağacı gibidir, elini uzatınca alırsın. Kimisi de dut ağacı gibidir. Dibine dökülür gittiğinizde alırsınız. Bizim köyümüzde herkes yardımı sever ancak İbrahim Abimiz dut ağacı gibidir. Ne zaman gidersek bizi boş çevirmez elinden geldiğince yardımcı olur.”

İbrahim Özcan Bey'e bu çalışmasından ve yardımlarından dolayı daima müteşekkirimiz.

Sn. İbrahim Özcan'a, eski Başbakan Yardımcısı ve AK Parti Ankara milletvekili Sn. Emrullah İşler tarafından teşekkür plaketi verilirken.

Sn. İbrahim Özcan'a ve kardeşi Sn. Hasan Özcan'a, Kızılcahamam Kaymakamı Sn. Mehmet Yıldız ve önceki dönem Belediye Başkanı Sn. Muhittin Güney tarafından teşekkür plaketi verilirken.

Sn. İbrahim Özcan'a Dernek Başkanımız Sn. Orhan Tepecik tarafından plaket verilirken.

Belediye Başkanımız Sn. Muhittin Güney'e, Dernek Başkanımız Sn. Orhan Tepecik tarafından teşekkür plaketi verilirken.

Kızılcahamam Kızık Köyü Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (Kızık Yar-Der) İdari Kadrosu

YÖNETİM

Orhan TEPECİK (Başkan)
Kadir ERDAL (Başkan Yardımcısı)
Fadıl HASDEMİR (Üye)
Emrullah ÖZDOĞAN (Üye)
Ahad ÖNDER (Üye)

DENETİM

Ahmet ERSOY (Başkan)
Ali ÖZDOĞAN (Üye)
Ahmet KIZMAZ (Üye)

Kızık Yar-Der Başkanı ve Kızık Federasyonu Kurucu Üyesi Orhan TEPECİK'ten:

Devletlerin, ailelerin içten içe parçalandığı, bölündüğü bugünlerde bizim en çok ihtiyaç duyduğumuz şey şüphesiz ki birlik ve beraberliktir. Bu nedenle dernekleşmenin çok büyük bir değeri olduğuna inanıyoruz. Bu inançla çalışmalarımızı daha etkin bir şekilde ortaya koyuyor ve daha ne yapılabilir diye fikir alışverişi sağlıyoruz. Attığımız her küçük adımın geleceğe atılmış büyük bir adım olduğunu biliyor ve önemsiyoruz. Bugün tohumunu ektiğimiz tüm fikirler hiç kuşku yok ki yarın gölgesinde dinlenip meyvesini yediğimiz ağaçlar olacaktır.

İftarlarla, festivallerle, burslar ve etkinliklerle birlikteliğimizi pekiştirirken bir üst aşamada derneklerin federasyonlara ulaşması ve Türkiye'deki tüm Kızıklarla birlik olmanın hazzını yaşıyoruz. Bu birlikteliği bize sağlayan Federasyon Başkanı Sayın Nafi ÇAĞLAR Bey'e ve kurucu dernek yönetimine teşekkürü bir borç bilirim. Rabbimden dileğim köyde, kentte, ülkede birlik ve beraberliğimizin daim olmasıdır. Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlarım.

Köyümüzde 2019 yılında vefat edenler:

Afife ÖNDER, Seyide ÖZCAN, Hacı Mehmet ASLAN, Veysel ÜNAL, Hatice KOLUKISAOĞLU
Allah (c.c) tüm geçmişlerimize rahmet eylesin, mekânlarını cennet eylesin. Amin!

ANKARA GÖLBAŞI MAHMATLI KÖYÜ

Muharrem KILIÇ

MAHMATLI DERNEĞİ KURULTAYINA

Sözlerime selam ile başlarım,
Merhaba! Sevgili karındaşlarım.
Yesevi'ce kendi nefsim taşlarım,
Oğuz soylarından soyumuz vardır.

Oğuz Han atamdır, dedem Yulduz Han,
Amcam Afşar, Beğdili ve de Karkın'dan,
Hepimizin boy babası Kızık Han,
Kızık boylarından boyumuz vardır.

Bayındır, Çavuldur, Kınık ve Kayı
Bunlar akrabamız amuca, dayı.
Hepsinin içinde Mahmatlı Köyü,
Köyleriniz gibi köyümüz vardır.

Bozulus, Bozatlı öz kardaşımız,
Döger, Büğdüz, Salur hep yoldaşımız,
Bayat, Çepni, Kıpçak da haldaşımız,
Yirmi dört boydan da payımız vardır.

Vezirköprü, Sorgun, Kelkit, Çamardı,
Ankara'dan Taşköprü'ye uzardı,
Her birinde akraba Mahmatlı vardır,
Milyonları tutan sayımız vardır.

Bu topraklar harman olmuş bizimle,
Anlatmaya çalışırım sazımla,
Yolda uzak, kalpte yakın sizinle,
Bu vatan üzeri sayemiz vardır.

Karayılan, Şehit Kamil bizimdir,
Bu toprağı vatan yapan özümdür,
Hepinizin sözü benim sözümdür,
Bir de Osmanlı'da Kayı'mız vardır.

Birisi Mahmatlı, biri Atmalı,
“Güne dek harasız” diye çatmalı,
(Bugüne kadar neredeydiniz)
Bu sevgi hepimizi kuşatmalı,
Antep'de, Maraş'da dayımız vardır.

Yollar uzaksa da gönüller yakın,
Bundan sonra uzak kalmayın sakın,
Çoban kardeşiniz burada bakın!
Kiya'da içilmiş çayımız vardır.

Muharrem KILIÇ

11.08.2009 - Ankara

ANKARA PURSAKLAR KÖSRELİK KIZIĞI KÖYÜ

Sadullah IŞIK

Köyümüz kuzeybatısında Mire Dağı, güney batısında Kızık Dağı, doğusunda tarihimizin dönüm noktalarından olan Ankara Savaşı'nın yapıldığı bölgeler arasında kalan, nispeten düzlük olan bir coğrafi bölgededir. Geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

Köyümüzden yetişmiş 7 idealist kişinin bir araya gelerek kuruluşunu tamamladıkları derneğimiz 2016 Aralık ayında faaliyete geçmiştir.

Derneğimiz adından da anlaşılacağı üzere yardımlaşma ve dayanışma üzerine kurulmuştur. Bu çerçevede sosyal faaliyetler planlanarak, hayata geçirilmesine başlanmıştır.

Üyelerimizin dini ve milli günlerimize ilgisini ve duyarlılığını artırabilmek maksadı ile sosyal medyadan ilgili mesajlar ve görsel yayınlar yapılmış, dini bayramlarda kahvaltılı, yemekli şöenler düzenlenerek halkımızın kaynaşması sağlanmıştır. Ramazan aylarında iftar yemekleri organize ederek birlik beraberlik duygularını geliştirdik, manevi günlerin bir arada daha yoğun geçmesini sağladık.

Yönetim kurulu olarak taziye ve hasta ziyaretleri yapılmış, ayrıca ihtiyaç sahipleri tespit edilerek gerekli yardımlar yapılmış, düğün, nişan, asker gönderme gibi geleneksel günlerde yönetim olarak belirlediğimiz hediyelerimizin takdimi ile desteğimiz ve halkımızın yanında olduğumuz gösterilmiştir.

Ayrıca Kızık Dernekler Birliği kuruluş çalışmalarına destek verilerek, derneğimiz başkanı Erdal ATALAY ve başkan yardımcısı Sadullah IŞIK ile federasyonumuzun kuruluş çalışmalarına katılım sağlanmıştır. Federasyonumuz öncülüğünde yapılan pilav günleri, festival ve çalışma toplantılarına derneğimiz olarak destek verip, yönetim kurulu ve üyelerimiz ile katılım sağladık.

Buradan bir kez daha yazmak istiyorum, derneğimizin kuruluşundan sonra tanıştığımız idealist insan, bizlere boy bilincini öğreten, KIZIK derneklerini bir araya getirerek Kızık Federasyonu çatısı altında toplayan teşkilatçı insan Nafi ÇAĞLAR hocama tekrar teşekkür eder çalışmalarında başarılar, diler saygılar sunarım.

Kurucu Üyeler: İlk toplantı Aralık 2016
Razi Demir, Erdoğan Arı, Erdal Atalay,
Halûk Arı, Bilal Kuvvetli Işık, Sadullah Işık

Federasyonumuz kuruluşu çalışmaları sonrası

Ramazanda iftar yemek servisi

İftar sonrası misafirlerimizle beraber

Bayramlaşma töreni sonrası

Köyümüzden
bayram namazı
cami çıkışı
bayramlaşma

KÖSRELİK KIZIĞI KÖYÜ
YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
BAYRAMINIZI EN İÇTEN
LEKLERİMİZLE KUTLARIZ

Belediye Başkanımız Fethi Yaşar, Federasyon Başkanımız Nafi Çağlar ve tarihçi yazar Yaşar Kalafat ile.

ANKARA AKYURT KIZIK KÖYÜ

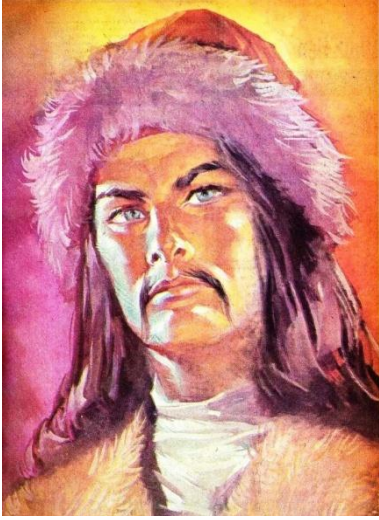

Kızık Köyü, Ankara ili Akyurt ilçesine bağlıdır. Akyurt ilçe merkezine 4 kilometre uzaklıktadır. Ankara şehir merkezine mesafesi ise yaklaşık 30 kilometredir.

İlçedeki yerleşmelerden Kızık ve Büğdüz isimlerinin 24 Oğuz boyunun isimleri olması bölgenin Oğuz Türkleri tarafından yerleşime açıldığını göstermektedir. İlçe Anadolu Selçukluları döneminde I. Haçlı Seferi'ne maruz kalmıştır. 1101 yılında I. Haçlı Ordusu Ankara'ya girmiş ve şehri tahrip ettikten sonra Ravlı üzerinden Çankırı'ya geçmiştir.

Köyün güneybatı yanında küçük sivri bir tepe bulunmaktadır. Buranın adı Dikmen Dede Tepesi'dir. Burada adı bilinmeyen üç büyük zatın yattığı söylenmektedir. Ancak bu tepeye Dikmen Dede Tepesi denildiğine göre, burada yatan üç büyük zattan birisinin adının Dikmen Dede olması gerekir. Anlatılana göre köylüler, bahar aylarında yağmurun geciktiği her yılda bu tepeye topluca çıkarak dua ederlermiş. Kadınlar da 5-10 metre uzakta durur bu duaya katılırlarmış. Hatta çocuklar da bu duada bulunurlarmış. Adak olarak genellikle imece usulü büyükbaş bir hayvan keserek yatırların yani tepenin hemen yanındaki diğer bir tepenin üzerinde pilav yaparak hep birlikte yerlermiş. Ayrıca isteyen köylü bir küçükbaş hayvan bağışlayabilirmiş. Onu da orada keser yerlermiş. Köyün nüfusu 1029 kadar olup, birkaç aile dışında büyük çoğunluğu Kızık'tır.

OĞUZLAR

Oğuz Kağan

Oğuzlar, tarihinin kaydettiği en eski ve en asil topluluklardan birisidir. Tarih boyunca gruplar halinde yaşamışlar ve belli koşullar dışında, kimseye boyun eğmemişlerdir. Oğuzlar, her zaman yüksek kültür ve medeniyete sahip olarak yaşamışlar, sürekli yer değiştirerek, bu medeniyetlerini yeryüzüne yaymışlardır. Oğuzlar'ın tarihine geçmeden önce Oğuzlar dair en eski bilgi ve rivayetlerden söz edelim: *“Rivayetlere göre; Hz. Nuh'un Ham, Sam ve Yafes adlarında üç oğlu vardı. Hz. Nuh oğlu Yafes'i Türkistan'a (Orta-Asya) gönderdi. Yasef orada Olcay Han unvanını aldı. Yasef ölünce, yerine oğlu Dib Yabku (Yavku) Han geçti. O'nun oğlu Karahan'dır. Kara Han, Oğuzlara adını veren Oğuz Kağan'ın babasıdır. Oğuz Kağan Türk topluluklarının, en azından Oğuzlar'ın tek Fatih Hükümdar'ıdır. Birçok ülkeleri fethetmiş, o ülkelerde kavimlere isimler vermiştir. Oğuz Kağan iki evliydi. Birinci karısı gökten bir ışık içinde indi. Bu kadından Gün, Ay, Yıldız isimli üç oğlu oldu. İkinci karısı bir göl ortasındaki ağaç kabuğunda oturuyordu. Bu karısından*

doğan çocuklara Gök, Dağ, Deniz adlarını verdi.”

Oğuzların Hz. Nuh'un soyundan geldikleri inancı, Oğuzlar arasında XVI. yy.'a kadar devam etmiştir. Oğuzlar hakkında kesin bilgi Oğuz Han'ın babası Kara Han'dan başlar. Oğuz Han'ın altı oğlunun var olduğu, her oğlunun da dört oğlu olmak üzere toplam yirmi dört torununun olduğu kesin biliniyor. Bu yirmi dört torun, yirmi dört Oğuz boyunu oluşturmuşlardır.

“Oğuz” adı üzerine birçok görüşler ileri sürülmüştür. Bunlardan Macar bilgin, 1. Nemeth'in savunduğu düşünce üzerinde görüş birliğine varılmıştır. Nemeth'e ve birçok Türk Dili bilim adamlarına göre, eski Türkçe de boy yerine “ok” kelimesi kullanılırdı. “Z” sesi ise, çoğul takısıydı. “Boylar” manasına “ok-uz” kullanılıyordu. Buna göre ok-uz, “Okuz, Oguz, Oğuz” şeklinde değişime uğramış ve son halini almıştır. Türklerde adet olarak, topluluklar bir araya gelip, beraber yaşamaya başladıklarında, kaç soydan oluşmuşlarsa, ona göre anılırlardı. Örneğin 6 Boylar (6 Oğuzlar) 9 Boylar (9 Oğuz), 24 Boylar (24 Oğuzlar), On-Oklar, Üç-Oklar, Boz-Oklar gibi.

Yenisey nehrinin Koşa Göl'ü batısına düşen bir bölgede, Sayan dağları eteklerinde bulunan bir kolunun adı Ulu Kem Irmağı'dır. Bugünkü Kızıl Kasabası ile Ulu Kem Irmağı'nın kesin bir dirsek kuzeye yönelik “Yenisey” adını almaya başladığı bir yerde, Tannu-Ola dağları eteklerinden doğan Barlık çayı, Ulu-Kem Irmağına karışır. Bu, Barlık çayı kıyısında “Öz Yeğen Alp Turan” isimli bir Oğuz Beğ'i adına yazılmış bir kitabe vardır. Bu aynı zamanda Beğ'in mezarıdır. İşte ilk kez “Oğuz” adına bu kitabede rastlanmıştır. Bir mısrasında “Altı Oğuz Budunu”ndan bahseder. Yenisey Kitabesi'nin 640-650 yıllarında yazıldığı tahmin edilmektedir. Kitabeye göre, 650 yılından önce “Altı-Oğuz” adını taşıyan bir topluluk, Barlık bölgesinde mevcut bulunuyordu. 682 yılında 9 boydan “Dokuz-Oğuz” bahsedilmektedir. 9 Oğuzlar'a ait bilgiler Orhun Kitabeleri'nden tespit edilmiştir. 1889 yılında Irkutsk'lu Rus alimi Yadrintsev, Orhun Nehri ile Koşo Saydam gölü yakınlarında, Karakum şehri yıkıntıları yanında Orhun yazıtlarını buldu. Bu yazıtlar iki taneydi. Birisi hiç bozulmamıştı. Dikildiği yerde taş tabana dayalı bir halde duruyordu. 332 cm. boyundaki bu taşın 231

cm.'lik kısmı yazılıydı. Genişlik 132 cm.lik kalınlığı da 46 cm. idi. Öteki yazıt yıkılmıştı ve dört parçaya ayrılmıştı. Türk adının Türkçe yazıldığı ilk eser olan bu yazıtların en önemli özelliği dünyada ilk kez budun (millet, ulus) kavramının kullanılmasıdır. (M.S.733-732). Bu yapıt Göktürk alfabesiyle yazılmıştı.

GÖÇLER

Türklerin anayurdu olan Orta Asya'nın sınırları; doğuda Kadirgan dağlarından, batıdan Hazar denizince İtil boylarına; güneyde Çin ve Tibet'ten, kuzeyde Sibirya'ya kadar uzanan bölgedir.

Türklerin eski yurtları sık ormanlarla kaplıydı. Bölgede bozkırlar, kıraç alanlar, çayırliklar ve çöller de bulunuyordu. Altay, Ötüken, Kögmen dağları en bilinen dağlarıydı. Irmaklar ise Orhun Selenge, Tulaş ve İrtiş ırmaklarıydı. Bu bölgede bir yılın yarısından fazlası güneşli geçerdi. Ancak sert bir kara iklimi hüküm sürerdi. Kışları uzun ve soğuk geçer, bu sebeple de hayvanların çoğu kez toptan kırıldığı gözlenirdi. Kar yılın sekiz ayında toprağı kaplardı. Yağışlar yetersizdi, ırmaklardan sulamada yeteri derece faydalanılamazdı. Bütün bunlara Türk boyları arasındaki yoğun çatışmalar ve siyasi egemenliği ele geçirme çabaları da eklenince özellikle yenilen boyların yeni yerler arayışı başlıyordu. Türklerin göçleri değişik zamanlarda değişik yönlerde gerçekleşmeye başladı. Bir kısmı Çin'e yöneldi. Beraberlerinde at ve at arabalarını götürerek onlara bu kültürü öğrettiler. Bir kısmı Hazar'ın ve Karadeniz'in kuzeyinden Avrupa'ya kadar uzandılar. Bir kolu Tibet'ten Hindistan'a kadar sokulup orada yerleştiler. Son olarak Türklerin Oğuz kolu Hazar'ın güneyinden, Horasan'dan, Irak, İran ve Suriye'den Anadolu'ya kadar yüzyıllar süren bir yolculuktan sonra ulaştılar. Bunlarla da yetinmeyip, Avrupa'da Viyana, İtalyan, Macaristan'a kadar uzandılar. Afrika'da tüm Kuzey Afrika'yı fethettiler, Orta Afrika'da Nijerya, Kuzey Batı Afrika'da Fas'a kadar vardılar.

OĞUZLARIN GÖÇÜ

Türklerin Orta Asya'daki göç amaçlı hareketliliği 717-718'li yıllardan 1100'lü yıllara kadar devam etmiştir. Oğuzlar'ın Üç-Oklar kolundan Kınık boyuna mensup Selçuk Bey Horasan'da B. Selçukluların temelini attı ve onun oğulları Tuğrul Bey ile Çağrı Bey, kardeşi Musa Bey'le Büyük Selçuklu İmparatorluğu'nu kurdular. Aşağı yukarı bütün Oğuz boyları bu devletin hizmetinde bulundular. Büyük Selçuklu döneminde Oğuz

boyları doğu ve güneyde Anadolu'yu kuşatmaya başladılar. 1040-1071 yılları arasında Güneyde Urfa, Ayıntap ve Antakya'ya Peçenek, Döğer, Eymür, Avşar, Kınık, Beydili, Büğdüz Alayuntlu, Bayat, Karkın ve Kızık boylarından önemli bir topluluk yerleştirilmişti. Böylece Oğuz boylarından Kızık boyu da 717-718 yıllarında Orta Asya'dan başlayan yolculuğuna Maveraiün-Nehir, Horasan ve Irak'tan sonra Kuzey Suriye'ye kadar devam etmiştir. 1071 Malazgirt savaşından sonra, Doğu, Güney-Doğu ve Güneyden tüm Oğuz Boyları Anadolu'ya yürümüşlerdir. Bu yürüyüşte, Kızıklar'ın mühim bir kısmı Kuzey Suriye'de Rakka'da kalırken, bir kısmı da Anadolu'da değişik illere yayılmıştır. Doğudan gelenleri de hesaba kattığımızda Kızıklar Anadolu'da çok geniş alana yayılmışlardır. Bugün Anadolu'da Kızıklara ait 28 yer adı bulunmakta ve Kızıklar birçok ilde yaşamaktadırlar. Kuzey Suriye'de yaşayan Halep Türkmenleri içinde yaşayan Kızıklar 17. yy.'ın ilk yarısına kadar bu bölgeden uzaklaşmadan hayatlarına devam etmişlerdir. Yazları Ayıntap'ın kuzeyindeki dağlık bölgeye konar, kışları tekrar Halep bölgesine göçerlerdi. Bu konar-göçer Kızıklar iki grupta adlandırılıyorlardı. (17. yy.'da) Kahramanlı Kızığı, Kethudalı Kızığı. Aslında Kızıklar daha Kanuni devrinde (1520-1566) yıllarından beri 16, diğeri 162 vergi emri olmak üzere iki kola ayrılmışlardır. Ancak o zamanlar hangi kola ne ad verildiğini bilemiyoruz. Kızıklar'ın nüfusu zamanında artmış,

III. Murat devrinde 1580’li yıllarda 468 evli, 232 bekar olmak üzere toplam 667 vergi nüfusuna yükselmiştir. Bu Kızıklar’ın iki kolundan Kethudalı Kızığı cemaati Milli Aşiretindendir. Milli Aşireti bir Oğuz boyunu değil, birçok Oğuz boyuna ait insan topluluklarını bölgesindeki bir kısımda içermektedir. Kızıklar’ın Cerit Oymağına ait olduğu gibi. Kethudalı Kızıklar’ın mühim bir kolu, Sultan İbrahim (1639-1648) devrinde Ayıntap’ın kuzeyindeki geniş dağlık alana yerleşmişler ve “Oturak Kızıklar” adını almışlardır. Bu Kızıklar’ın diğer kolları, Sivas, Halep, Rumkale, Maraş, Rakka ve Birecik’e yerleşmişlerdir.

OĞUZLAR’IN BOY TEŞKİLATI

Türklerin tarih sahnesine çıkıp, devlet yapısı oluşturmaktan yani teşkilatlanmaya başlamalarından bu yana, “doğu”, hep öncelikli kavram olmuştur. Buna göre, ülkenin doğusunu yöneten, batısını da yönetirdi ve “hakan” “başbuğ” o olurdu. Bütün toprakların başbuğu, doğuyu yöneten kişi olduğu için; içeride batı bölgesinin içişlerine karışmazken dışarıda son sözü söyleyen konumdaydı. Kısacası ülkenin gerçek hakimi ve tepesindeki kişiydi.

Türklerin bu teşkilat yapısı doğal olarak, Türk kollarından birisi olan Oğuzlar’da da devam etmiştir. Buna göre; Oğuz Kağan altı oğlunu ikiye ayırmıştır. “Bozoklar” dediği üç büyük oğluna (Günhan, Ayhan, Yıldızhan) doğuyu, “Üçoklar” dediği üç küçük oğluna da (Gökhan, Dağhan, Denizhan) batıyı yönetme yetkisi vermiştir. Bozoklar’ı sağ yanına, Üçoklar’ı da sol yanına sırasıyla oturtturarak onlara nasihat etmiştir. Türk teşkilat yapısına ve Türk geleneklerine göre, doğunun ve bütün ülkenin başına geçecek kişi, Oğuz Kağan’ın en büyük oğlu “Günhan” olmuştur. Günhan; bütün Oğuz Eli’ni dışarıda da temsil edecek kişi idi. Bu nedenle Günhan ile birlikte Ayhan ve Yıldızhan’a “Dış Oğuzlar” denilmiştir. Buna karşılık Gökhan, Dağhan ve Denizhan’a da “İç Oğuzlar” denilecekti. Üçoklar, içişlerinde serbest iken, dışişlerinde, Dış Oğuzlar’a göre hareket edeceklerdi ve Dış Oğuzlar’ın, duruma göre birer elçisi olacaklardı. Üç tane okun her biri bir handa (Gökhan, Dağhan, Denizhan) olacaktı ve elçiliği temsil edecekti. Bu, üç küçük kardeş ağabeylerine tabi olacaklardı. Bu durum, Türk geleneklerinde aile büyüklerine verilen önemin göstergesiydi. Hakanlığı yönetme; büyükten küçüğe doğru devam edecekti. Günhan’dan sonra sıra Ayhan’a ve Yıldızhan’a gelecekti. Bozoklar aynı zamanda ordunun sağ kolunu teşkil edeceklerdi. Günhan ise kardeşler içinde ayırım yapmayacak ve adil davranacaktı.

OĞUZ HAN'IN TORUNLARININ ADLARI VE MANALARI

Türkmenlerin tarih bilen, bilgili ihtiyarları, Oğuz Han'ın 12 çadırda oturan 24 torununun adlarını ve manalarını şöyle anlatmışlardır:

Adı	Manası	Adı	Manası
Kayı	muhkem	Pecenek	yapıcı (kılğucu)
Bayat	devletli	Çavuldur	namuslu
Alkaevli	muvafık	Çepni	bahadır
Karaevli	her nerede oturursa, çadırda oturan	Salur	kılıçlı
Yazır	illerin ağabeyi "iller akası"	Eymür	zenginler zengini (bayların bayı)
Yaparlı	neye değer, rastlarsa onu yakan	Alayuntlu	ala atlı
Dodurga	yurt almasını ve saklamasını bilen	Üregir	iyi iş yapan (yahşi iş kılğucu)
Döger	yuvarlak, çevrelenmiş (töğerek)	İgdir	büyük (uluğ)
Avşar	işini çabuk yapan, işleyen (işini ıldam işlegiçi)	Bügdüz	hizmetkâr
Kızık	kuvvetli veya akıllı (Böge)	Yıva	mertebesi yüksek
Beğdili	sözü hürmetli	Kınık	aziz
Karkın	aşlı, yani yemekli	Bayındır	mamur, şenlikli

Oğuz Han'ın 24 torununun (24 Oğuz Boyu'nun) tamgaları aşağıdaki şekilde görüldüğü gibi tanımlanmıştır:

TÜRK OĞUZ BOYLARI

 Kayı, Kayıg 𐰇𐰏𐰍𐰏	 Yazır, Yazgır 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Avşar, Afşar 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Bayındır, Bayundur 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Salur, Salgur 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 İgdir, İgdir 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏
 Bayat 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Döger, Tüger 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Kızık, Qızıq 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Pecenek, Beçenek 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Eymür 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Bügdüz, Bügdüz 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏
 Alkaevli, Alkabölük 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Dodurga, Tutırka 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Beğdili, Begtili 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Çuvaldar Çavuldur 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Ulayundlu, Ulayundlug 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 İva, Yıva 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏
 Karaevli, Karabölük 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Yaparlı 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Karkın Kargın 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Çepni 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Yüregir, Üregir 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏	 Kınık 𐰇𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏𐰍𐰏

Kaynaklar: Oğuzlar ve Kızıklar bölümlerinde aşağıdaki kaynaklardan yararlanılmıştır:

- 1) Bahaeddin Ögel, "Türk Mitolojisi"
- 2) Faruk Sümer, "Oğuzlar"
- 3) Kamuran Gürün, "Türkler ve Türk Devletleri Tarihi"
- 4) Hüseyin Namık Orkun, "Eski Türk yazıtları Cilt III"
- 5) Cevdet Türkay, "Oymak, Aşiret ve Cemaatler"
- 6) Necdet Sevinç, "Gaziantep'te Yer Adları ve Türk Boyları"
- 7) Nafi Çağlar, "Kızık Boyu Cilt: 2 Türkiye Kızıkları"

KIZIKLAR

TÜRKİYE KIZIKLARI

Türkistan'dan (Orta Asya'dan) Horasan'a gelen Oğuzlar; burada, yüzyıllarca yaşamışlar, devletler kurmuşlardır. Hâlâ birçok devlet içinde, yaşamaya devam etmektedirler. Orta Asya'dan diğer, boydaşları ile birlikte bu böl-

geye gelen Oğuzlar'ın; bir kısmı batıya doğru hareket ederek Mezopotamya'ya, bir kısmı da kuzeye ve kuzey batıya yönelerek, Kafkasya'ya varmışlardır. Kafkasya'da yaşamaya başlayan Oğuzlar'ın bir bölümü de batı yolunu tutarak Anadolu'nun en batısına kadar ulaşmışlardır. Mezopotamya'dakiler de, önce Suriye geneline doğal olarak Kuzey Suriye ve sonra da, Antakya-Antep-Urfa üzerinden Anadolu'ya giriş yapmışlar ve birçok bölgeye yani Anadolu'nun çeşitli yerlerine dağılmışlardır.

Bir Oğuz boyu olan Kızıklar da, doğal olarak, diğer boylarla birlikte aynı yolu takip etmişlerdir. Kızıklar Anadolu'ya iki yönden girmişler ve iki ana yolu ve bir de kısa yolu takip etmişlerdir.

1. Yol: Kızıklar'ın Kafkasya'dan Anadolu'ya giren kolu, Kars-Erzurum-Muş-Tunceli, Sivas-Kayseri-Ankara, Çankırı-Bolu ve Bursa-Balıkesir hattını takip etmişlerdir. Bu koldan gelenler, güneye pek inmemişlerdir. Kuzeye yönelenleri ise, hangi illere dağıldıkları hakkında kesin bilgimiz mevcut değildir. Bu hattın kuzeyinde kalan Artvin(?), Trabzon, Giresun, Samsun, Amasya, Tokat, Sinop illerinin çoğu, ilgili bölgede -özellikle Orta ve Batı Karadeniz'de- yaşayanların söylediklerine göre güneyden (Halep-Şam taraflarından yola çıkarak Gaziantep ve Antakya üzerinden) dağılmışlardır.

2. Yol: Kızıklar'ın, diğer yolu takip edenleri ise asıl nüfus çokluğunu teşkil eder. Bunlar önce Şam Bölgesi'ne, sonra Halep Eli'ne (Kuzey Suriye'ye) gelmişler ve Halep İli'ni yurt tutmuşlardır. Az bir kısmı Şam, Hama, Humus'a dağılmışlarsa da, büyük çoğunluğu toplu halde, Halep'in kuzeyinde dağlık alana yerleşmişlerdir.

Bu dağın adı; 10. yy.'dan sonra Kızık Dağı olmuştur. 16. ve 17. yy.'a kadar burada yaşayan Kızıklar'ın önemli bir bölümü, Gaziantep'in kuzeyindeki dağlık alana göç etmişlerdir. Karataşlıklardan oluşan ve Karadağ'ın batı bölümünü içine alan bu bölge; Gaziantep, Kahramanmaraş arasında kalmaktadır. Ancak bu Kızıklar'ın yaşadığı bu bölgenin ağırlık merkezi Gaziantep sınırları içindedir. Bu Kızıklar'ın büyük bir bölümü halen bu bölgede yaşamaya devam ederken, bir bölümü de Anadolu'nun çeşitli yerlerine -değişik zamanlarda- dağılmışlardır. Şanlıurfa, Hatay, Adana, İçel, Konya-Karaman, Kırşehir, Kayseri, Ankara, Orta ve Batı Karadeniz bu yerlerden bazılarıdır. Kızıklar'ın; Oturak-Kızıklar Kolu bundan sonra Anadolu'da bir daha yer değiştirmemişler, ancak Göçer-Kızıklar'ın bir bölümünün yer değiştirdiğine rastlanmıştır. Buna; Konya-Karaman bölgesinden Kahramanmaraş-Gaziantep bölgesine gelen Göçer-Kızıklar'ı misal verebiliriz.

3. Yol: Diğer bir kolun ise, Horasan-Kafkas arasına düşen, Acem'den yola çıkıp; Anadolu'ya yönelerek, Muş, Tunceli, Elazığ, Malatya ve Adıyaman yolunu takip etmiş olması gerektir.

Elazığ, Malatya, Afyon, Kütahya, Edirne, Kırklareli'nde yaşayanların ise Kafkas hattının mı veya Şam-Halep (Suriye) hattının mı uzantıları olduklarını ise, henüz tam tespit edemedik. Bunlar Horasan'dan yola çıkan ve Güney Azerbaycan üzerinden gelen üçüncü bir kol olabilirler.

KIZIK BOYU

Kızık Boyu'nun Ongun'u "Sarıca Kuşu"

köşesindeki milletlerin hepsini kendi hakimiyeti ve töresi altına almış", demektir. Uygurca'da ve Karahanlılar'da da, töreye saygılı, disiplinli, ciddi halk için "Kısıklı" terimi kullanılırdı. Kudatgu Bilig'in şu parçası, bu konuda bize çok güzel bir fikir verebilir:

**"İlig bolsa isiz, ajunug buzar,
Kısıklı bolmasa, yoldın azar"**

Yani: "Eğer Han kötü olsa, acunu bozar; halk da ciddi olmazsa, yolundan azar. "Kıs-mak" fiili, ailede de çocuğu disiplin ve terbiye düzeni içine sokmak anlamına gelir. Çocuğun terbiyesinden mes'ul olan baba için de "Kıstaçı" denirdi.

Eski Türkçede "Kısıklı" (=Kıs-ık), "Hapishane" demektir, bu fiil kökünden, "cezalandırma, yasama" anlamına gelen pek çok kelime vardır. Meselâ Kızgur-(Kız-gur-), "Cezalandırmak" Kızgut (Kız-gut) "ceza", (Kızgutlan-(Kız-gut-lan), "Ceza görüp, işten çekilme", Kısıtur-(Kısıtur-), "ceza verme, işkence".

Devlet işlerinde önemli ve ciddi görülen meseleler için de Kızık denirdi. Töre ve disiplin ifade eden bir sözdür. Bütün bu örnekler bize gösteriyor ki, Reşid ed-din ve diğer Türk kaynakları bu boy adını manalandırırken, boş bir halk etimolojisi yapmamışlar ve sağlam bir esasa dayanmışlardı.

Kırızca'da herif, kişi demektir. "Kızık Kişi" deyiminin anlamı "Kazak Erkek" demektir.

Kızık Boyunun Ongun'u: Sarıca Kuşu: Kononof, öbür boyların kuşları hakkında hiç bir fikir ileri sürmediği halde, notunda bu kuş hakkında bazı şeyler söylemiştir. "Türkmen Seceresi"nin başka bir yerinde de bu kuşun adı geçmektedir. Arsari Bey'in nesilleri sarıca/sarıcı kuşundan altı tane istemişlerdir. Kononov'a göre bu kuş, (Buteo) türünden bir av kartalı olmalıdır. Kırız lehçesinde de caman-sarı adlı bir kuş vardır ve bu da (Archi-buteo) türündendir. Prof. Dr. R. R. Arat'ın yayınına esas olan Kutadgu Bilig nüshasında ügi şeklinde geçen bir kuş adı, Radlof'un nüshasında sang-kuş olarak geçmektedir.

Osmanlıcada da sarı-doğan adlı bir av kuşu vardır. Bu kuş da (Hypotri-orchis subbuteo) türündendir. Görülüyor ki, bu da (Buteo) türünün içindedir. (Bute) türündeki yırtıcı kuşlar için bizim zoologlar genel olarak şahin derler. Bu şahinlerin, kıızılla sarı karışımı bir cinsi vardır ki, buna da (Buteo rufinus) derler.

Kızık Boyunun Adı:

Reşid ed-din'e göre bu boy adının manası, "kuvvetli ve yasakta ciddi", demektir. Ebülğazi Bahadır Han'a göre ise, "dirayetli, idarede bilgili" anlamına gelir.

Bu boy adının, "Kıs-/Kız-" kökünden geldiği şüphesiz gibi görünüyor. Göktürk yazıtlarındaki şu cümle, "Kıs-" fiilinin en eski anlamına bize çok güzel açıklamaktadır:

(Türk Kağanı), "Dört bulunıg kısmış", yani Göktürk "Kağanı, dünyanın dört

MEDYADAN | haberler

ATAM OĞUZ HAN OĞULLARI CANLI YAYIN PROGRAMI PROGRAMIN OLUŞUM SÜRECİ

Daha adı bile belli olmayan canlı yayının, içeriği ile ilgili fikirlerin görüşüldüğü ilk kengeş 30 Ağustos 2020 Pazar günü İstanbul Beylikdüzü'nde yapıldı (soldaki fotoğraf: soldan sağa; Samim İĞDE (Şair Ramak Kaldı), Zekayi DURAK (Durak Türk TV sahibi), Bedrettin GÜREŞ (Eğitimci ve şair), Nafi ÇAĞLAR). Ze Medya Durak Türk TV binasında yapılan bir sonraki kengeşte canlı yayın programının adının ATAM OĞUZ HAN OĞULLARI olmasına ve yayının içeriğine karar verildi (sağdaki fotoğraf: soldan sağa; Dursun ELMAS, Zekayi DURAK, Nafi ÇAĞLAR, Samim İĞDE, Bedrettin GÜREŞ).

ATAM OĞUZ HAN OĞULLARI canlı yayın programının tanıtım toplantısı 26 Eylül 2020 Salı günü 20.00'de İstanbul Florya'da yapıldı.

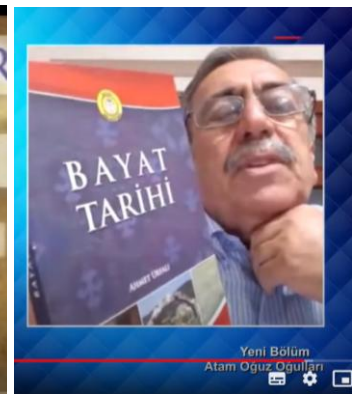

30 Eylül 2020 Çarşamba günü 19.30'da Ze Medya Durak Türk TV ekranlarında "Zekayi Durak İle Birebir" adlı programda, Oğuz Boylubeyi ve Kızık Boybeyi Nafi Çağlar yönetiminde Türk Oğuz Boylarının tarihinin ve kültürünün tanıtılacağı Atam Oğuz Han Oğulları adlı canlı yayın hakkında konuşuldu.

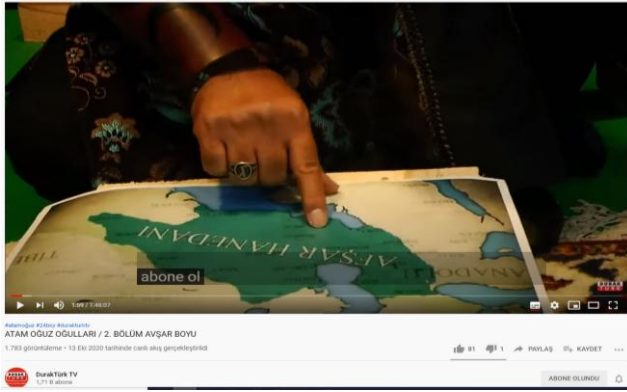

PROGRAMIN BAŞLAMASI VE BÖLÜMLERİ

ATAM OĞUZ HAN OĞULLARI canlı yayın programı 06 Ekim 2020 Salı günü saat 19.30'da başladı ve programın ilk bölümünde Bayat Boyu tanıtıldı. Programa Hatay-İskenderun'dan Mehmet BEBEK, Çorum, Bayat'tan Hasan GÖKTÜRK ve Afyon Bayat'tan Ahmet Urfalı katıldı.

13 Ekim 2020 Salı günü saat 19.30'da gerçekleştirilen ATAM OĞUZ HAN OĞULLARI canlı yayın programının 2. bölümünde Avşar Boyu tanıtıldı. Programa Isparta Yalvaç'tan Yusuf EZEL, Adana Sarıçam'dan Şeref KOCAKAYA, Sivas'tan Bekir Akbulut (Ozan İhlasi) ve Niğde'den Mustafa TALAS konuk oldular.

20 Ekim 2020 Salı günü saat 19.30'da ATAM OĞUZ HAN OĞULLARI canlı yayın programının 3. bölümünde Kızık Boyu tanıtıldı. Canlı yayında gerçek gündem maddeleri ile boyumuzun 2020 yılı toyu yapıldı. Toy 36 dakika sürdü.

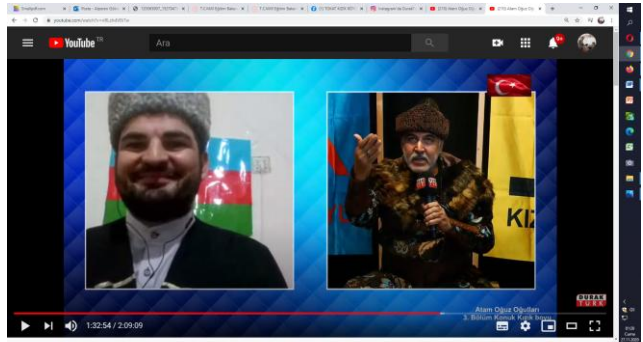
Programa Nevşehir Avanos'tan Yavuz Selim TAŞ, Bolu Seben'den İsmail TOKUŞOĞLU ile Ümit ÖZÇELİK, Ankara Kızılcahamam'dan Ekrem TEPECİK, Bursa Kestel'den İzzet GÜNGÖR ve Gaziantep Şehitkamil'den Bilal GEÇER katıldılar.

Atam Oğuz Oğulları 3. Bölüm / Kızık Boyu

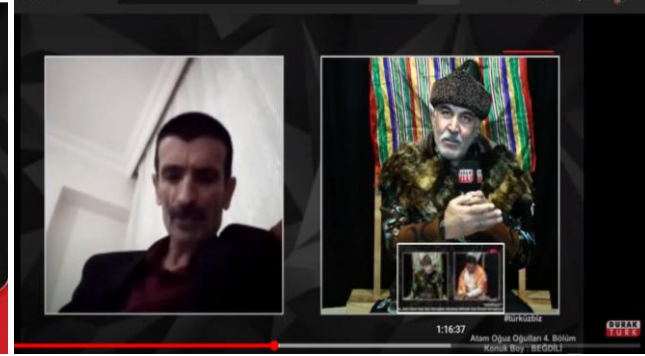

Atam Oğuz Oğulları 3. Bölüm / Kızık Boyu

Ayrıca uzaktan bağlantı ile Kızık Boyu Bursa kolu tarihini anlatmak için Mefail HIZLI ve Kızık Boyu Kafkas kolu tarihini anlatmak için Azerbaycan Gence'den Senan KAZIMOĞLU konuk oldular.

27 Ekim 2020 Salı günü saat 19.30'da ATAM OĞUZ HAN OĞULLARI canlı yayın programının 4. bölümünde Beğdili Boyu tanıtıldı. Programa Zekayi DURAK, Ali Rıza YEŞİL, Günaydın ARSLANLI, Kahramanmaraş Çağlayancerit'ten Osman İNCECİK katıldılar. Ayrıca uzaktan bağlantıyla, Beğdili Boyu Rakka, Halep, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin bölümü tarihini anlatmak için Gaziantep'ten Mehmet Demir ATMALI ve Beğdili Boyu Adıyaman, Gaziantep, Malatya bölümü tarihini anlatmak için Nusret BALTACI konuk oldular.

10 Kasım 2020 Salı günü saat 19.30'da ATAM OĞUZ HAN OĞULLARI canlı yayın programının 5. bölümünde Karkın Boyu tanıtıldı. Programa Zekayi DURAK, Halep Türkmenlerinden Halit KARKIN ve Gamze GÜRBÜZ katıldılar. Ayrıca uzaktan bağlantı ile Karkın Boyu genel tarihini anlatmak için Hüseyin DEDEKARKINOĞLU, Karkın Boyu Halep bölümü tarihini anlatmak için Ali Hasan KARKIN, Karkın Boyu Sivas Bölgesi tarihini anlatmak için Hasan YILDIZ konuk oldular.

Atam Oğuz Oğulları 5. bölüm Konuk boy / KARKIN Boyu

17 Kasım 2020 Salı günü saat 19.30'da ATAM OĞUZ HAN OĞULLARI canlı yayın programının özel bölümünde Yıldız Han Oğulları (Avşar, Kızık, Beğdili, Karkın) tanıtıldı.

ATAM OĞUZ KAĞAN OĞULLARI

“YILDIZ HAN OĞULLARI” ÖZEL BÖLÜM

**DURAK
TÜRK**

17 Kasım 2020
SALI 19:30

Nafi ÇAĞLAR
Oğuz Boylubeyi

24 Kasım 2020 Salı günü saat 19.30'da yapılan ATAM OĞUZ HAN OĞULLARI CANLI YAYIN DEĞERLENDİRME BÖLÜMÜ'nde canlı yayında yayın sorumlusu Samim İĞDE ve yayın yapımcısı Zekayi DURAK ile yapılan değerlendirmeler neticesinde Covid 19 salgını, yasaklar, boyların hazır olmayışı vb. sebeplerle programa 3 ay süre ile ara verilmesine karar verildi.

Not: Gerçekleştirilen programların yayın yapımcısı Zekayi DURAK, yayın yönetmeni Nafi ÇAĞLAR, yayın sorumlusu Samim İĞDE, görüntü yönetmeni Kübra AYDIN, teknik sorumlu Sezer POYRAZOĞLU, tarih danışmanları İsmail UÇAKÇI, Filiz TOPÇU, katkı sunanlar Bedrettin GÜREŞ, Dursun ELMAS ve sunucusu Gamze GÜRBÜZ'dür.

BENGÜ TÜRK TV'DE ÖZÜN SÖZÜ YAYININDA KIZIK BOYU DERNEKLER BİRLİĞİ TANITILDI

12 Mart 2020 Perşembe günü saat 19.00'da İstanbul Kağıthane'de Bengü Türk TV stüdyolarında yapılan Bekir PEHLİVAN Bey'in sunup yönettiği canlı yayına Kızık Boyu Dernekler Birliği (Fed.) Kurucu Genel Başkanı Nafi ÇAĞLAR ve Mehmet ÖZÇELİK katıldılar.

KIZIK BOYU DERGİSİ (2019 YILI) 2. SAYISI KAZAKİSTAN'DA

Bayındır (Akkoyunlu) Boyu temsilcisi Ali ATVUR Bey, Ağustos 2020 tarihinde Kazakistan yolcuğuna çıkmadan önce İstanbul Halkalı'da ve Başakşehir'de kendisiyle görüşen Nafi Çağlar tarafından verilen 5 adet Kızık Boyu Dergisi 2. sayısını (2019 yılı sayısı) Kazakistan'a götürerek uygun olan yerlere hediye etmiştir. Sağ olsun.

GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ...

Metin KAYIŞ

İRAN TÜRK TARİHİ VE SEYAHAT NOTLARI

Çok eski tarihlerde Pers ülkesi ve imparatorluğu adıyla anılan komşu coğrafyamız günümüzde İran olarak adlandırılmaktadır. Değerli hocamız Sayın İlber Ortaylı, İran adını 1256 ile 1335 yılları arasında bu coğrafyada hüküm süren Türk-Moğol İlhanlılar devletinin verdiğini söylemektedir.

İran, komşumuz ama sanki yüzyıllardır hiçbir bağımızın olmadığı düşünülen bir ülke. Çok uzak olduğu zihinlerimizde yer etmiş ve güncel mülahazalarla yer ettirilmiş ama aslında şah damarımız kadar yakın ve bizden bir ülke. Coğrafyada sınırlar çizilse de kültürel ve insani değerler zaman, mekân ve sınır tanımıyor. Bu ülke ve tarihi üzerine seyahatnamelerden tutun da tarih kitaplarına kadar onlarca eser okudum.

Pers ve Emevi-Abbasi döneminden sonraki süreç için “İran tarihi iç içe geçmiş Türk devletleri tarihidir” diyebiliriz. Gazneliler devleti 963-1186, Selçuklu İmparatorluğu 1037-1194, Harzemşahlar devleti 1097-1231, İlhanlılar devleti 1256-1335, Akkoyunlular devleti 1378-1501, Karakoyunlular devleti 1375-1469, Safeviler devleti 1501-1736, Avşar devleti 1736-1796, Kaçar devleti 1794-1925. Tebriz ve Azerbaycan’da Osmanlı hakimiyetinin olduğu dönemleri de sayabiliriz. Arada küçük Türk ve Farsî beylikler olmakla beraber konumuz dışı olduğundan bahsedilmeyecektir.

Bu yazıda amacım sizlere İran ve tarihini tanıtmaktır. Dünyada tarih bilimi, geçmişten ders alarak ve köklerine dayanarak güç oluşturma yönünde faydalar sağlar. Ne yazık ki tarih bizde bir ayrışma ve çatışma sebebi olarak kullanılmış ve kullanılmaktadır. Yazımda söz konusu çatışmaları ortadan kaldırmak yönünde farklı bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktayım. Etnik olarak Türk olmayanların içte ve dışarıda ümmetçilik üzerinden ve bilhassa mezhepler üzerinden oluşturdukları yeni kimlik dayatmaları bütünlüğümüze ve geleceğimize tamir edilemez zararlar vermektedir.

Bizler Türkistan coğrafyasında iken buralarda Pers İmparatorluğu hüküm sürmekte idi ve sınırları bugünkü Özbekistan, Tacikistan, Afganistan, Pakistan’a kadar uzanmaktaydı. Bu dönemlerle ilgili olarak Persopolis harabeleri gerçekten görülmesi gereken yerlerin başında gelir. Anadolu’da bulunan ören yerlerinin çoğunu gezmiş birisi olarak açıkçası buradaki eserler de beni oldukça tatmin etti. Biz zamansızlıktan gidemedik ama Shuster kentinde tarihin ilk su sistemleri ve ziguratlar (tapınak) görülmesi gereken yerlerin başında gelir. Yezd şehri tarihi Fars yaşamışının güncel olarak izlenbildiği ve mimarisinin en güzel örneklerinden biridir. Şiraz gerçekten tam bir Akdeniz şehri izlenimi bıraktı bizde. Sadi Şirazi ve Hafız-ı Şirazi gibi muhteşem şairleri ile ünlüdür ve Osmanlı coğrafyasında iyi bilinen tanınan şairleri her daim Türk ve Osmanlı coğrafyasında okunan, üzerine yazılar yazılan şairlerdendir. Meşhed ise yeni gelişen kalabalıklaşan ve bunu İmam Rıza türbesi ziyaretlerine borçlu bir şehir. İran’da Ehli Beyt’e ait türbeler halk tarafından sürekli ziyaret ediliyor ve son derece büyük ve süslü yapılar. Meşhed’ten bahsedilince hemen yakınlarındaki Nişaburlu Ömer Hayyam’dan bahsetmemek olmaz. Türbesi buradadır. Tahran klasik kalabalık, trafik sorunu olan keyifsiz bir başşehir. İsfahan ise tarihi meydanları ve Selçuklu’dan kalan müthiş camileriyle, köprüleriyle kesinlikle görülmesi gereken şehirler listesinde hak ettiği yeri alır. Kaşhan şehrinde Fin Garden isimli saray Fars vaha yaşam tarzının en güzel örneklerinden sadece biridir. Her ne kadar Türk devrinde (1590 yılı) yapılsa da mantığı açısından iyi bir örnektir. Dağlardan vahalara, çöllerin altından yüzlerce kilometre aşılarak getirilen sular bu şehre hayat veriyor.

(Uygurların Turfan, Urumçi ve diğer şehirlerinde karız adlı su taşıma sistemleri, Afganistan’ın Kabul ve Herat şehirlerinde aynı şekilde var. Ruslar ve Abd’liler su sistemlerini tahrip ederek şehirleri susuzluğa ve yokluğa mahkûm etmişlerdir.)

Fin Garden gibi bahçelerde yüzeye çıkan sular her türlü tarım ürününün yetişmesine imkân verirken aynı zamanda görsel harikalar sunmaktadır. Buralarda evlerin pencere ve kapıları yüksek duvarlarla çevrilmiş bahçelere bakmaktadır. Çünkü çevrede görülecek hiçbir doğa güzelliği yoktur. Her taraf çöl diyebiliriz. Yılın 8 ayı sarı renkli bir coğrafya. Ama Hazar kıyıları ve Tebriz öyle değil. Tebriz bir yayla havasındaiken Hazar kıyıları bizim Karadeniz kıyılarını andırır.

Peki Türkler İran'a neden yerleştiler. Neden asırlardır bu coğrafyayı vatan yaptılar. Bunun siyasi askeri ve dini nedenlerini anlatacağım. Bizim gücümüz atlı asker olmaktan geliyor. Atımız varsa kalabiliriz, yerleşebiliriz aksi takdirde elimizde tutamayız. Aynı şekilde Anadolu da çok sayıda at yetiştirme imkanına sahip bir coğrafya. Dolayısıyla bir toprağı vatan yapmamız için ilk şart geleneksel hayvancılık şartlarını sağlaması lazım. İran coğrafyasının tercih edilmesi buradaki geniş yaylalarda 1.000.000 civarında at yetiştirebilme imkanı olması. Mesela Atilla'nın, Kumanların Macaristan ovalarına yerleşme sebebi de aynıdır. 70.000 at yetiştirilebiliyor. At sayısı asker sayısını da belirleyen en önemli sebep. Göçebe Türkler için hayvancılık var olmanın ilk şartıdır (yerleşik Türkler de var). Bütün sistem bunun üzerine dönmektedir. M.Ö. 127 yılında Hun dönemine ait yapılan bir araştırma Hun döneminde at, deve, koyun, keçi sayısının en kötü dönemlerde kişi başına 2 adet/kişi, varlık dönemlerinde ise 300 adet/kişi şeklindedir. Siyasi olarak İran ve Irak'ta güçlü devletlerin olmaması, Abbasi halifelerinin bile Selçuklu kontrolünde olması, Türkler arasında İslam'ın yayılması ve Çin'den sonra ortaya çıkan yeni paralı askerlik imkanları. (Kaynak: Asya Tarihine Giriş, Leon Cahun) Bunlar her dönem geçerli sebepler olarak düşünülebilir.

En önemli Türk yerleşimi olan şehir Tebriz'dir. Anadolu, Kafkaslar, İran ve Irak kavşağındaki stratejik ve ticari konumu bugün içinde geçerli ve önemini kaybetmemiştir. Tam bir Türk şehridir. Bizaz Erzurum, biraz Sivas, biraz da Kars. Hemen hemen bütün Türk devletlerine başkentlik yapmış, nüfusu zamanında milyonları bulmuş bir kenttir. Burada 1000'li yıllarda 200.000 ev olduğunu düşünürsek ve o yıllarda Paris gibi meşhur şehirlerin nüfusunun 50.000'lerde olduğunu da bilirsek ne dediğimiz daha iyi anlaşılır. Bu şehirde Türkçe konuşulur. Farsça duymadım dersem abartmış olmam. Kapalı çarşısı dünyanın en büyük tarihi alışveriş ve ticaret binasıdır. 2500 dükkân, 25 bedesten, 30 cami, 5 hamam ve 12 medrese var dersem boyutları daha iyi anlaşılır sanırım. Bugün de önemini kaybetmeden faaliyettedir. Yine şehirde Gök Mescit isimli yapı depremlerde yıkılmasına rağmen hala ihtişamını korumaktadır. Adını çinilerinin turkuaz renginden almaktadır. Bu yapıyı yapan ustaların Bursa'da Yeşil Türbe'de de imzaları vardır. Yani Bursa ve Tebriz aslında aynı ananın evlatlarıdır diyebiliriz. Yine burada son dönem Türk ve Fars şiirinin üstatlarından Muhammed Hüseyin Şehriyar'ın türbesi de bulunmaktadır. Biz burayı gruptan ayrılarak özellikle ziyaret ettik.

İran coğrafyasında ilk ve en büyük dönüşüm M.S. 6. yüzyılda Arap İslam 4 halife devri ve Emevi fütuhâtı ile başlar. İran o dönem siyasi açıdan karışık ve güç kaybettiği için önemli bir direniş göstermemiştir. Zerdüşt din adamlarının baskısından yılan halk da İslam dinine karşı soğuk ve ilgisiz kalmamıştır. Fethin tamamlanmasını müteakip Arabistan şehirlerinden ve çöllerinden çok sayıda Arap kabilesi İran'a yerleşmiştir. Dinleri, dilleri ve kültürleriyle coğrafyanın mutlak hâkimi olmuşlardır. Meşhur Selçuklu başkenti Rey Araplar tarafından kurulmuştur. Ahalisi tamamen Arap'tır o yıllarda. (Ebu Dulef, Arap Seyyahı, 10. yüzyıl İran Seyahatnamesi)

Atamız Tuğrul Bey'in türbesi de bu şehirdedir. Mevcut İran molla hükümeti türbeyi yıkmaya çalışmış ama Türkiye'nin gazabından korktuğu için cesaret edememiştir. Biz burayı da ziyaret ettik. Özellikle bütün Türk gezginlerinden ricam programlarına burayı da mutlaka alsınlar. Akustığı mükemmeldir. Giriş kapısında durulup yukarı bakıldığında görünen detay tam bir aslan yüzüdür. 24 saatlik zaman dilimi ile güneşin oluşturduğu gölgeleri takip ettiğinizde dakika olarak net bir şekilde saati öğrenebilirsiniz. Mezarların aşağıda olduğu biliniyor. Açılmadığı rivayet edilmekle birlikte konu hakkında sağlıklı bir bilgi yok.

Selçuklu hakimiyetinin başladığı dönemlerdeki etnik dokuyu daha iyi anlamak için iyi bir örnek Selahattin Eyyubi'nin kimliği üzerine yapılan spekülasyonlardır. Selahattin Eyyubi'ye bilindiği gibi Araplar, Kürtler ve Türkler sahip çıkarlar. Urmiye'nin güneyindeki topraklarda yaşayan Hezbani adlı Kürt aşiretine Yemen'den Revvadi adlı Arap aşireti katılmış daha sonra Selçuklular döneminde ağırlıklı olarak Türkmenler bu coğrafyaya yerleşmiş ortaya 3 dil konuşulan bir yapı çıkmıştır. Ama Selahattin Eyyubi kültürel ve askeri değerleri, kurduğu devletin sisteminin Selçuklu'dan birebir alınması, sarayda Türkçe konuşulması ve kardeşlerinin isimleri de göz önüne alınırsa Türk'tür. Bu örneği o dönemi iyi anlamak için değerli bulmaktayım. Hala Türkistan, Afgan ve Tacik coğrafyasında bugün de o dönemlerden kalmış Arap kanlı insanlar bulunmaktadır.

M.S. 750 yılında Abbasiler, Emeviler'e karşı Mevali adını verdikleri Türkler ve Farsların desteğini alarak bir ihtilal başlattılar ve kısa sürede tüm İran ve Türkistan'ı ele geçirdiler. Kurulan Abbasi devleti bürokrasisi Arap ve Fars asıllı idi. Abbasi Halifesi Memun Arap ve Farsların birbirleri ile olan siyasi rekabet ve çatışmalarından dolayı onlara güvenemediğinden zaman içerisinde ordusunu Türk asker ve kumandanlardan teşkil etmeye başladı. Türkler akın akın gelmeye başladılar. Öyle ki tarihçi Leon Cahun Asya Tarihine Giriş kitabında şu notu düşmüş. Geçim sıkıntısı çeken ya da başı dertte olan bir Türk sadece 3-5 koyunu ve kılıcı ile Bağdat'a geliyor ve halifenin ordusunda paralı asker olarak görev alıyordu. Türklerin gelme sebeplerinden biri de dini nedenlerdir. Çünkü İslam Türkistan'da yayılmış ve birinci din haline gelmişti. Kısa bir süre içinde Türkler devletin kontrolünü ele geçirdi ve halife kukla durumuna düştü. Böylece tüm İran, Irak ve Suriye coğrafyasında 1055 yılından 1925 yılına kadar süren Türk Hakimiyeti dönemi başladı. Bu durum 1925 yılında Rus ve İngiliz baskısıyla Farslar ve Araplar lehine olarak değişene kadar kesintisiz devam etti.

Bahsettiğimiz tüm bu dönemler içinde Farslar devlet bürokrasilerinde önemli görevler aldılar. Emevi ve Abbasi devletinde devlet dili Arapça idi. Sonrasında kurulan Selçuklu Devletinde ise bürokrasi ve devlet anlayışı olarak Arap Emevi, Abbasi devlet geleneği ile Türk anlayışını birleştirdiği için Fars asıllı bürokratlardan azami ölçüde faydalanılmıştır. Şunu kesinlikle belirtmeliyim ki Selçuklu Devleti bu coğrafyalarda, kendisinden sonraki tüm devletlere örnek olmuş, siyasi, askeri ve ekonomik sistemleri ile birebir taklit edilmiş en önemli yapıdır. Selçuklu'nun meşhur vezir ve devlet adamı Nizamülmülk Fars asıllıdır. Farslar devlet bürokrasisindeki tecrübeleri ve burada hâkim olan dilleri nedeniyle tüm fatihlerine karşı direnmiş ve bugünkü varlıklarını da dillerine borçlu olarak devam ettirmişlerdir

Ancak şu bilinmelidir ki Türk devletlerinin değişmez geleneği ordu ve askeriyede konuşulan dil her zaman Türk dilidir. Burası çok önemli çünkü Moğolların İran'da kurduğu ama içinde çok sayıda Türk olan İlhanlı devleti (1256-1335 yılları ve Türk oranı 7 askerın 6'sı Türk) 100 yıl içinde daha İran coğrafyasında iken son neferine kadar Türkleşmiş, Müslümanlaşmış ve Türkçe konuşur hale gelmiştir. Yezd şehrindeki Emir Çakmak Camii bu döneme ait şahane eserlerdendir. Bunlardan 100.000 çadır ahali Kara Tatar adıyla Anadolu'ya yerleşmiştir (Timur'un 60.000 çadır olan kısmını Kırgızistan ve Uygur bölgesine geri götürdüğü tarihçiler tarafından belirtilir. Prof. Dr. Ahmet Taşağıl). Onların önünden kaçan yüzbinlerce Türkmen Anadolu'ya yığılmıştır (Bertold Spuler-İran Moğolları). Bahsi geçen göçler Anadolu'nun Türkleşmesine olumlu yönde etki etmiştir. Bu da önemli bir tarihi gerçektir.

İran tarihi iç içe geçmiş Türk devletleri tarihidir diye yukarıda belirtmiştik. Bu dönemi takiben birçok Türk devleti kurulmuş ama Şah İsmail'in kurduğu Safevi Devleti hem siyasi hem dini açıdan en belirleyici dönemi oluşturmıştır.

Şah İsmail Anadolu Türkmenleri tarafından desteklenerek İran coğrafyasına hâkim olmuştur. Anadolu'nun her yerinden Türkmenler İran'a akın akın gittiler. Ege, Marmara gibi ülkenin batı kısımlarından az olmakla birlikte, çoğunluk olarak Karaman-Mersin Tekelü Avşar grupları, Suriye Şam tarafından Şamlu Türkmenleri, Zulkadiroğulları beyliğinden Maraş, Antep, Rakka ve Halep Türk-

menleri, Ustaçlılar, Baharlı-İnallı Türkmen grupları, Doğu Karadeniz'in İç Anadolu'ya bakan geniş alanlarından Çepni'ler, içerideki Sivas, Erzincan ve yaylalarından Rumlu adıyla anılan kalabalık Türkmen grupları bu devleti kurmuştur. Şah İsmail Erzincan'da düzenlenen kurultayla Anadolu'dan destek toplamış ve bugünkü Azerbaycan topraklarına giderek ilk savaş ve fütuhatlarına başlamıştır.

Bu arada Türkmen adının Prof. Dr. Tufan Gündüz hocanın anlatımıyla herhangi bir etnik ya da inançsal farklılık belirtmediğini söylemek lazım. Bugün Suriye ve Irak coğrafyasında ve Anadolu'nun birçok yöresinde Türkmen adı verilen köy ve insanların aslında coğrafi bir tanımlama olduğunu anlatacağım. Şah İsmail'i destekleyen bu gruplar ilkbaharda Suriye düzlüklerinden çıkıp iki ayrı koldan Bingöl, Bitlis, Erzincan, Erzurum ve Kars yaylalarına kadar gidip, yazı geçirdikten sonra sonbaharda geri dönüyorlardı. Bir başka grup ise Aydın'dan Suriye'ye kadar gidiyor. Orada kışladıktan sonra ertesi baharda Aydın'a doğru gidiyorlardı. Bunlara Aydınlı adı veriliyordu. Aydınlıların bir kısmı ise Bingöl yaylalarını tercih ediyorlardı. Cumhuriyet döneminde de devam etmişlerdir bu göçlerine (Kaynak; Cenupta Türkmen Oymakları). Bu göçler Osmanlı Devleti tarafından takip ediliyor ve herhangi bir yerde yerleşmelerine kesinlikle izin verilmiyordu. Vergi olarak ise cüzi bir bedel olan 300 koyunda/1 koyun oranıydı. 1850 yılına kadar bu durum devam etmiş, Osmanlı devleti kaybedilen savaşlar nedeniyle asayiş zaafına düşünce söz konusu aşiretler Anadolu'nun her tarafına dağılmaya başlamıştır. (Balıkesir'de gördüğüm Şamlu köyü sormadım ama bunlardan olsa gerektir.) En büyük göçlerden biri Yozgat tarafına olmuştur (Bozulus Türkmenleri). Bahsi geçen bu gruplar güçlü bir aşiret ve boy sistemine sahip olup, babadan oğula geçen hiyerarşik bir yapıda idiler. Yine bu yöneticiler aynı zamanda dini, siyasi ve askeri olarak tartışılmaz bir otoriteye sahipti. Osmanlı devletinin yerleşik nizamla geçmesi ve devletin kalıcılığı noktasında eski Fars, Arap, Selçuklu İslam ve Bizans devlet geleneğinden faydalanarak yeni bir yapıya dönüşme ve güçlü bir bürokrasi oluşturma çabaları bu beylerin güçlerine yapısal ve geri dönüşü olmayan darbeler indirince kaçınılmaz bir şekilde kendilerine yeni bir rota çizdiler. Hatta bence çok değerli olduğunu düşündüğüm ve okumanızı tavsiye ettiğim, yazar Rıza Yıldırım'ın "Kızılbaş Sufiliğinin Toplumsal ve Siyasal Temelleri" kitabında "Şah İsmail değil Türkmenler onu Kızılbaşlığa dönüştürdü" diye ilginç bir not düşer. Osmanlıyı kuran Türkler başlangıçta Alperenler (din temsilcileri), Ahiler (zanaat erbabı) ve Askerler olarak tüm toplum katmanları olarak hepsi aynı fikir, hedef ve düşüncede idi. Osmanlı devletini kuran ama bunu yaşatmak için geleneksel yapıya sahip olmayan Türk devlet töresini dönüştürme istek ve uygulamaları Türk toplum yapısını derinden sarstı. Bana göre doğru bir taleptir ve bu manada amacına ulaşmıştır. Tabidir ki köklü değişimler genellikle sancılı durumlar oluşturur. (Prof. Osman Turan, Selçuklular Tarihi ve Türk İslam Medeniyeti, Şehzadelerin iktidar savaşları ve diğer sebepler-gerekçelerini bu kitapta bulabiliriz). Yerleşik bir yapıya geçilip tarım ile uğraşan kalabalık köylü kitleleri, zanaat ile uğraşan kalabalık şehirler, aşiret yapısı dışında sadece hanedana bağlı ve hanedana tehdit oluşturmayacak sipahi, yeniçeri gibi askeri yapılar kurulunca, hukuki düzenlemeler, vergi düzenlemeleri yani imparatorluğun yeni ihtiyaçlarına cevap verecek anayasal bir sisteme geçme isteği güçlerini paylaşmak istemeyen aşiret beylerini yeterince tedirgin ve rahatsız etmişti. Düşünün ki devleti kuruyorsunuz ama bir vali geliyor ve sizin bin yıllardır kullana geldiğiniz yetkilerinize ortak oluyor. Yine bu güç töreye uzak Türk olmayan şehirli sert bürokrat Arap ve Farsî yapılarından ve devşirme yapılarından oluşuyorsa artık bir tehdit halini almış oluyordu. İşte bu noktada bu asker ve dinamik Türkmen nüfus kendine lider olarak Şah İsmail'i buluyor ya da seçiyordu. İşte tam bu dönemde Şah İsmail, babası Şeyh Haydar ve dedesi Cüneyd-i Safevî'nin daha önceleri Anadolu'da temas kurduğu Türkmen grupları ile dini, siyasi ve askeri örgütlenmesini tamamladı ve İran'a geri döndü. Safevî devletinin kuruluşunu oluşturan sebepler bunlardır. Safeviyye Tarikatı aslında sünnî bir tarikattir. Osmanlı ve Arap dini otoriteleri tarafından sevilen sayılan kişilerdir.

Osmanlı devleti ve Safevî devleti bu şartlarda karşı karşıya gelmiş oluyordu. Birinin varlığı diğeri-nin sonu olacaktı. Anadolu'da asayiş sorunları başlamış, vergi toplayamama, hırsızlıklar, cinayetler başını alıp gitmişti. Osmanlı, aşiretleri baskı altına almaya çalışmış, önce yeni fethedilen topraklara

sürme, sonrasında ise lider ve asker konumunda olanları öldürme, ailelerini sürme şeklinde cezalar vermiştir. Sonuçta Yavuz Sultan Selim ve Şah İsmail Çaldıran ovasında karşı karşıya gelmiş kaybeden taraf Safeviler olmuştur. Burada savaş sahasında olanlara günümüzden bakılınca iki tarafın da Türk olması ve gerçekten fedakâr bir şekilde savaşmaları oldukça yürek yaralayıcıdır. Ancak o dönemlerde bunlar çok olağandı. Yukarıda saydığımız tüm bu Türk devletleri birbirleri ile savaşmışlar her biri bir öncekinin sonunu getirmiştir. Karşılarında o coğrafyada başka bir güç yoktur.

Şah İsmail savaşı kaybedince kendi kabuğuna çekilmiş, Memluk Türk devleti ile askeri destek içeren Osmanlı'ya karşı bir anlaşma yapmış ama Yavuz Sultan Selim'in Bağdat'a gider gibi yapıp Memluk Türk devletini ortadan kaldırmasıyla yüzünü tamamen doğuya dönmüştür. (Kaynak 17. yüzyıl Paris Tarih Akademisi, Osmanlı Tarihi). Yani benim anladığım Yavuz'un halifelik almak gibi bir derdi yoktu. Şartlar onu getirdi. Kahire fethedilince Memluk'ların kuklası durumundaki halifeyi İstanbul'a getirdi. Bir müddet sonra halifenin yetkilerini üzerine aldı.

Şimdi İran'a dönelim. İran'da devleti kuran Türkmen aşiretleri arasında ihtilaflar baş gösterdi. Vezirin kim olacağından tutun da hangi şehrin hâkimi kim olacak, vergiyi kim alacak, sürekli bir huzursuzluk baş gösterdi. Buna bir de Fars asıllıların vezir yapılması eklenince güçlü Türkmen kimliği bundan rahatsız oldu. Nitekim Özbekler ile yapılan bir savaşta ordunun merkezinde Fars asıllı vezir, sol ve sağ kanatta ise Türk aşiret reisleri vardı. Savaş merkezde kızışınca Fars asıllı vezir yardım istedi ama bu yardım hiçbir zaman gelmeyecekti. Çünkü o sırada vezirin kim olacağı konusunda bu iki Türkmen grubu tartışıyordu. Savaş da Özbekler lehine son bulmuştu. Yine bir başka olayda Tekelü ve Ustaçlı Türkmen aşiretleri Şah Abbas'ın Şiraz'daki sarayında çatışıyorlar, Sonrasında saray koruyucusu olarak görevlendirilmiş Zülkadir askerleri de Ustaçlılar lehine çatışmalara katılıyor, Tekelülerin şans eseri bir bölüğünün saray dışında sesler duyup ne olduğunu anlamasıyla çatışmanın seyri değişiyor Ustaçlı ve Zülkadirliğin yüzlerce öldürülüyor bu arada saray Tekelüler tarafından yağmalanıyordu. Şahın tacı, tahtı oklanıyor ve yağmalanıyordu. Olaydan sonra Şah'ın hışmından korkan aşiret Bağdat'a kaçıyor ve durumdan haberi olmayan Bağdat valisini katlediyorlardı. Başını şaha gönderip sarayı yağmalıyorlar, sonrasında da Osmanlıya sığınıyorlardı. (Kaynak: Kitap 1604 yılına aittir. Çeviri: Şefaattin Deniz, Hasan Azadi, Kızılbaşlığın tarihi, Türkmen aşiretleri adları, liderleri, olayları anlatılmaktadır.)

Bu olaylar Şah İsmail ve sonrasında devletin başını çok ağrıtmıştır. Osmanlı'nın Anadolu'da yaptığı gibi Safeviler de Ermeni ve Gürcüler'den muhafız alayı kurarak ıslahatlara başladılar. Devlet kurumlarını oluşturmaya başladılar. Türkmenler için sıkıntı oluşturan bir durumda devletin kurulmasında yer alan hem dini hem askeri hem siyasi liderlerin büyük çoğunluğu Çaldıran savaşında gerçekten kahramanca savaşmışlar ve bu uğurda ölmüşlerdi. Anadolu Türkmenleri için bu büyük bir kayıptı ve yerleri hiçbir zaman doldurulamadı. Bir nevi başsız kalmışlardı. Safevi devleti boşluğu zamanla devşirmeler ve Fars asıllı bürokratlarla doldurulmaya başladı. Şah İsmail'in ölümünden sonra Şii din adamları da yeni devlette ve hukuk sisteminde yer almaya başladılar. Şah Abbas döneminde ise devlet tamamen Necef'ten getirilen Şii din adamları eliyle Şii'leştirildi. O yüzyıllarda % 90'ı sünni olan İran 100 yıl gibi kısa bir sürede zorla Şiileştirildi. Bugün Anadolu'da Alevi Bektaşî olan milyonlarca din ve soy kardeşimiz yaşarken İran'da olmaması gerçekten şaşılacak bir durumdur. Osmanlı bu dönemde Bektaşî Ocaklarını destekleyerek adı geçen grupları sisteme dâhil etme yollarını aramış ve o dönem için bu sorunu çözmüştür. Ancak yeniçeri ocağının kaldırılmasında bu kesintiye uğramış ve sıkıntılar olmakla birlikte Türkiye Cumhuriyeti devleti bu konudaki olumsuzlukları ortadan kaldırmıştır.

Safeviler sonrası benim de geç keşfettiğim ve hakkında ilk bilgileri İran seyahatimde aldığım kişi Avşar Hanedanı kurucusu Nadir Şah'tır. İyi bir asker ve İran halkı tarafından sevilen bir şahsiyettir. Bizi ilgilendiren en büyük icraatı aşırı Şii inançtan daha mutedil Cafer-i mezhebinin bu coğrafyada benimsenmesini sağladı. Osmanlılardan 5. Mezhep olarak tanınmasını istedi. Necef'te müzakereler

yapıldı. Osmanlı uleması ile İranlıların Hz. Peygamberin ashabına kötü atıfta bulunulmaması, Osmanlılarında İran Şii inancını İslam dairesi içinde görmesi hususunda anlaşma yapılmıştır. 1746 yılında yapılan anlaşma metninde İranlıların 4 halifeyi hayırla anacakları ibaresi de yer almıştır. (Kaynak: İslam Ansiklopedisi) Bugünkü İran molla rejimini ve Farsları gerçekten bilmem ama İran ve Azerbaycan Türkleri bu konuda soy bilincinden kaynaklı bir samimiyete sahip olarak davranmaktadırlar.

Kaçar hanedanı ise 1794-1925 yılları arasında hüküm sürdü. Bu hanedan Yozgat'tan 15. yüzyılda Azerbaycan'a giden Akça Koyunlu, Akçalı ve Şam Bayat'ı Türkmen obalarından çıkmıştır.

Burada o dönemlere ait birçok muhteşem eserden görseller sunacağım. Ana hatlarıyla İran tarihini anlatmaya çalıştım. Anadolu Türkleri ile olan ilişkiler gel-gitler olsa da uzun bir dönem durgundu. Azerbaycan'ın Rus kontrolünde olması, 35 milyonluk İran Türklerinin molla rejimi tarafından basılanması gibi nedenler son dönemlerde aşılmaya başlandı. Biz de 2019 Şubat'ında İran'a gittik. Rahatlıkla söyleyebilirim ki her şehirde, her yerde Türk var ve konuşabilirsiniz. Bazı Fars asıllılar da Türkçe iletişim kurabiliyorlar. Ama dizilerden ama Türkiye seyahatlerinde öğrendikleri biraz da ortak olan kelimeler sayesinde iletişim sağlayabilirsiniz. Bir keresinde Şiraz'da bir restoranda yemek yerken müziğin ritmine kendimizi kaptırarak bir kaç figür göstermiştik ki hemen müziği kapatıldılar. Bilmeyenler için İran'da müzik serbest dans yasak. O sırada İranlı bir grup alkışlarıyla tempo tutuyordu. Sonrasında aynı İran'lılar bize çok güzel oynadığımızı İngilizce olarak söylediler. Yanlarında Avrupalı'lar da vardı ve milliyetimizi sordular. Türk diye belirtince yine aynı şahıs siz Azerbaycanlılar ile aynı millettensiniz diye sordu. Ben de evet biz kardeşiz dedim. Onların dilinde konuşsam anlayabilir misiniz diye sordu. Konuşun dedim. Başladık konuşmaya. Masadakiler şaşırdı. Avrupalılar ise hiç tepki vermediler. Yine başka bir olay Meşhet şehrinde kaldığımız bir otelde garsonların şefi olan çocuk bizim Türk olduğumuzu öğrenince kısa bir görüşmemiz oldu. Ben o bölgede Türkmen olduğumu biliyordum. Sorduğumda Türkmen olmadığını, Azerbaycanlı olmadığını aslen Sebzvar kentinden ve benim anlayamayacağımı düşünerek annesinin biz Bayat Türkü'üz dediğini söyledi. Ben de Bayat boyunun en büyük Türk boylarından olduğunu Türkiye'de Bayat isimli kasabalar, köyler olduğunu, ezan ve Türkü makamlarından bir makama ad verdiklerini ben duyunca şaşırmış ve çok mutlu olmuştu. Ertesi günde ona fotoğraflar göndermişim. Oradan bir Avşar Türkü'de bulup getirince bir Kızık'lı, bir Kayı olarak kaşla göz arasında 4 boy oluvermiştik. Bunun gibi örnekleri çoğaltabiliriz. Rahatlıkla insanlarla Türkçe temas kurun. Bir şekilde karşınıza Türk ya da Türkçe bilen çıkacaktır.

Açıkçası daha yolun başındayız. Eğer Türklük davasına hizmet edeceksek her şeyi devletten beklemenin manası yok. Zaten devletler gönüllere ulaşamaz. Türk dünyasını öğrenmeye ve ülkemizi tanıtmaya çalışıp kardeşliğimizi pekiştirmeliyiz. Türkiye'nin ve Türk dünyasının kurtuluşu, gelişmesi kalkınması buna bağlıdır. Ben son bir yılda bunu uygulayarak aileleri ile birlikte yüzlerce insana ulaştım. Şu anda Sibirya'dan Moğolistan'a birçok dostum oldu. Çevremizde Türkiye'ye üniversite okumaya gelen çok sayıda Kazakistan, Kafkasya, Rus Cumhuriyetleri, Kırgızistan, Uygur Bölgesi, Gagauzya, Moğolistan, Özbekistan, Afganistan, Tacikistan, İran, Azerbaycan'dan gençler var. Onlarla tanışalım, ilgilenelim, evlerimize davet edelim, yardımcı olalım, gezelim, gezdirelim, yemek yiyelim, türküler söyleyelim. Durduğumuz gün zarar. Azerbaycan Türkleri ile Türkiye Türkleri olarak ısrarla sürdürdüğümüz ve attığımız muhabbet ve kardeşlik adımlarının, hükümetler de işin içine girince hangi seviyelere ulaştığını görünce Türk Dünyası için umutlarım bir gerçekliğe dönüştü. Şükürler olsun.

Saygı ve selamlarımla.

Metin KAYIŞ

KAŞ TEPESİNE BAYRAK DİKİLDİ

Bolu Seben Kızık köylüleri el birliğiyle Kaş Tepesine bayrak diktiler. Bayrak dikme tarihini özellikle 29 Ekim 2020 tarihine denk getiren köylüler, bundan sonra milli bayram günlerini burada kutlama ve anma günlerini burada gerçekleştirme kararı aldılar.

KIZIK KAŞI KAŞIN BAŞI

Çıkacaksın ta Kızık Kaşı'na.
En büyük kayanın da başına.
Eşsiz manzarayı bir görenin,
Sizce sual olur mu yaşına?

Hayranım toprağına, taşına.
Diyecek yok, yazına, kışına.
Orada sofraya bir oturun,
Doymazsınız, ekmeği,aşına.

NAFİ ÇAĞLAR

15 Mayıs 2020 C.01.14

Y.Ova / K.Çekmece / İst.

KIZIK KAŞI: Bolu Kızık köyünün üst tarafı... Cumhuriyet Bayramının kutlandığı yer...

TÜRK BİRLİĞİNE GİDEN YOLDA YUMUŞAK GÜÇ KULLANIMI

Erkan İNCEGİL

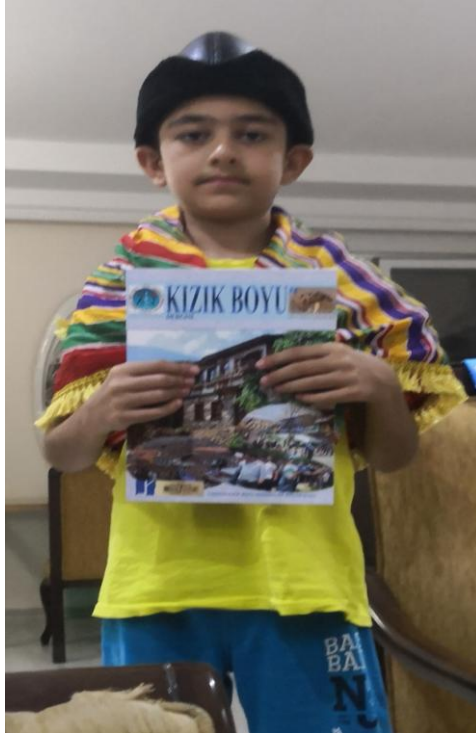
Sovyetler Birliği'nin dağılması ile soğuk savaş sona ermiş, iki kutuplu dünya düzeninin başlangıçta Amerika'nın tek süper güç olduğu algısı yaratılsa da çok kutuplu bir yöne doğru savrulduğu çok geçmeden anlaşılmıştır. Uzun yıllar çarlık rejimi ve Sovyetlerin hegemonyası altında bulunan tarihi Türkistan'da bağımsızlıklarına yeni kavuşan Türk devletleri de bu çok kutuplu dünya düzeninin rüzgarından etkilenmiştir. Bu çok kutuplu çekişme arenasında Türklerin yaşadığı toprakların Doğu-Batı mücadelesinin tam da ortasında bulunması Türklerin kaosun ve çatışmanın da ortasında kalması anlamına gelmektedir. Kuzeyinde Rusya, Batısında Yunanistan, Doğusunda İran ve Ermenistan, Güneyinde Suriye ve Irak'ta yaşanan olaylar bu çatışmaları en derinden hisseden ülkenin Türkiye olmasına neden olmuştur. Bir örnek verecek olursak; Akdeniz'de ve Adalar Denizinde hakkımız olan yeraltı kaynaklarını kullanmak adına araştırmalar yapmamız, Karadeniz'de ülkemiz açısından oldukça önemli düzeyde hidrokarbon yataklarının keşfi, Azerbaycan doğalgazının Türkiye üzerinden Avrupa'ya transferi gibi konularda meşru faaliyetlerimiz birtakım çevrelerde rahatsızlık oluşturmaktadır. Gerek Türkiye'nin gerek diğer Türk devletlerinin meşru yollardan gelişimleri ve bölgesel ve küresel ölçekte önemli aktörler haline gelmesi emperyalist hevesler içerisinde olan birtakım büyük devletleri rahatsız etmiş ve bu devletlerin bölgedeki emperyalist amaçlarına yönelik politikaları da bu coğrafyada kaos ve istikrarsızlığın ortaya çıkmasında önemli bir etken olmuştur.

Günümüz koşullarında fiziksel savaşın maliyetleri ve doğurduğu sonuçları dolayısıyla akılcı davranan devletler hedeflerini gerçekleştirmek için farklı arayışlar içerisine girmişlerdir. Bu dönemde silah, top, tüfek hala önemli olsa da istek ve arzuların karşı tarafa kendi rızası ile kabul ettirilmesinde önemli bir engel teşkil etmektedir. Sonuç olarak kimse zorlama ile kabul ettiği bir durumu uzun yıllar sürdürmek istemeyecektir. Devletlerin istek ve arzularını uluslararası arenada meşru bir şekilde kabul ettirmesinin yolu da bu dönemde fiziksel güç unsurları ile değil ilgi uyandırma, yanına çekme, ortaklıklar kurma ve ortak değerler etrafında birleşme gibi "Yumuşak Güç Unsurları" ile olacaktır. Ülkemiz de haklarını koruma noktasında gerek fiziksel güç unsurlarını gerek yumuşak güç unsur ve araçlarını aktif bir şekilde kullanmaktadır. Bu noktada bize kaynaklık eden tarihimiz, değerlerimiz, medeniyet tasavvurumuz olmaktadır. Çağımızda bir davada haklı olmak kadar o haklılığın uluslararası alanda da bizim lehimize kabulü de önemlidir. Bu durumu somutlaştırmak adına bir örnek verecek olursak; Ermeni Lobicilik faaliyetleri bu noktada önemli bir örnek olacaktır. Hiç meşru ve gerçeklikle bağdaşan yanı olmayan iddiaların uluslararası kamuoyunda sistemli bir şekilde yönlendirilmesi ülkemizin imajını zedelemektedir. Oysaki bu konuda ülke olarak tavrımız bellidir: Tarafsız bilimsel bir araştırma yapma teklifini her fırsatta dile getirmekteyiz, zira haklılığımız ortadadır. Bir başka örnek olarak yıllardır Ermenistan işgali altında bulunan Azerbaycan topraklarını örnek göstermemiz mümkündür. Tüm dünya bu toprakların Azerbaycan'a ait olduğunu bilmekte ve Ermenistan tarafından işgal altında olduğunu da kabul etmektedir. Ancak bu haklılığımız eylem ve tavır alma noktasına gelindiğinde yalnızlığımızın farkına varmamıza neden olmaktadır. Böylesi bir ortamda yalnızca fiziksel unsurlar ile mücadele yetmeyecektir. Ülkemiz de bu noktada yumuşak güç unsur ve araçlarını aktif olarak kullanmakta ve bizler gibi haklı davalarında yalnız bırakılan mazlum milletlere, devletlere destek olmaktadır. Bu yumuşak güç unsur ve araçlarının başında "TİKA, Yunus Emre Enstitüsü, Kızılay, Türk Keneşi" gelmektedir. Bu kurumların faaliyetlerinin yörüngeleri medeniyet tasavvurumuz, adalet anlayışımız çerçevesi ile şekillenmektedir. Diğer bir deyişle bu kurumlar dünyaya Türk penceresinden bakmayı göstermektedir. Bir dil bir insan denilerek Türkçe'nin dünya dilleri arasındaki yerini alması mücadelesi verilmektedir. Türk kültürünün dünyaya en doğru şekilde tanıtılmasının mücadelesi verilmektedir. Balkanlarda, Afrika'da, Asya'da

desteğe ihtiyaç duyan mazlum milletlere tarımdan sağlığa, ekonomiden eğitime birçok alanda destekler verilmektedir. Tüm bu faaliyetler ülkemizin uluslararası arenada varlığını daha net bir şekilde ortaya koyması noktasında önemlidir.

Bu kurumlar arasında gerek siyasal anlamda gerek sosyo-ekonomik işbirliği anlamında öne çıkan Türk Keneşi (Konseyi) dünyada yalnızlaştırılmak istenen, sömürülmek istenen Türk milletinin birliği noktasında önemli çalışmalar yapmaktadır. Halihazırda konsey Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkiye üye devletleri ile Macaristan'ın da gözlemci ülke olarak bulunduğu bir yapıdadır. Keneş (Konsey) güven ve dostluk esaslı ilişkiler üzerine kurulmuştur. Konsey'in gerçekleştirmiş olduğu 7. Zirve'nin sonuç bildirgesinde Türkiye'nin gerçekleştirmiş olduğu "Barış Pınarı Harekatı'na destek kararı"nın yer alması ülkemiz adına önemli moral kaynaklarından biri olmuştur. Bir başka örnek verecek olursak; AB üyesi kimi devletlerin Türkiye karşıtı tutumlarına karşı konseye gözlemci olarak katılan Macaristan'ın Türkiye'ye yönelik destekleyici söylemleri de konseyin uluslararası arenadaki bir başka etkisini gözler önüne sermektedir. Yine bir başka örnek olarak son dönemde Ermenistan'ın Azerbaycan'ın sivil yerleşim yerlerine düzenlediği saldırılar sonrası 20 Ekim 2020'de Azerbaycan'ın Gence şehrine giden Türk Keneşi Genel Sekreteri Baghdad Amreyev konseyin Azerbaycan'ın haklı mücadelesinde yanında olduğunu dile getirmiştir. Bir diğer örnek olarak Ukrayna Dışişleri Bakan Yardımcısı Emine Ceppar'ın da Türk Keneşi'ne katılmak istediklerine yönelik sözleri ile Konsey'in Uluslararası alanda gerçekleştirdiği faaliyetler ile önemli kazanımlar elde edildiği de görülmektedir. Hızla değişen ve gelişen günümüz koşullarında Türk milletinin varlığını ve birliğini sağlama noktasında fiziksel kuvvet kadar yumuşak güç kullanımının da oldukça önemli olduğu aşikardır. Dünya siyaseti ve koşulları Türkleri birlik olmaya yönlendirmektedir. Olması gereken de zaten budur. Bu noktada bizlerin yapması gereken şey açıktır: Orhun'dan yükselen atalarımızın sesine kulak vermek; "Türk milleti için gece uyumadan, gündüz oturmadan; ölesiye, bitesiyse çalışmak. Aç milleti tok, az milleti çok, yoksul milleti bay kılmak"

Tanrı Türk'ü korusun!

Atilla Olcay TAŞ

KIZIK BOYU 2020 İSTANBUL TOPLANTISI YAPILDI

08.03.2020 Pazar günü saat 12.20’de İstanbul’da Kızık Boyu 2020 İstanbul toplantısı yapıldı. Toplantıda Amasya, Bolu, Gaziantep ve Sinop temsilcileri hazır bulundu. Afyon, Bursa ve Kahramanmaraş temsilcileri geçerli nedenleriyle katılamadılar. Önceki yıllarda temsilcileri katılan Karabük, Malatya ve Samsun illerinden ise ses çıkmadı.

Bu kengeşte, Sinop il beyi Mehmet YAVUZ beyin önerisi ve özellikle Ayhan ARSLAN beyin desteği sonucu, bundan sonra basın yayın üzerinden boyun ve birliğin tanıtımının daha çok yapılmasına karar verildi. Bu karar üzerine çalışmalara hemen başlanması uygun görüldü.

Soldan sağa: Bolu Seben’den Mehmet ÖZÇELİK, Bolu Seben’den Cüneyt BİLGİN, Sinop Dikmen Büyük Kızık köyünden Mehmet YAVUZ, Amasya Gümüşhacıköy Kızık köyünden, Sinop Dikmen Büyük Kızık köyünden Ayhan ARSLAN, Gaziantep Şehitkamil Karayusuflu köyünden Nafi ÇAĞLAR, Amasya Gümüşhacıköy Kızık köyünden Yusuf BOZ.

Soldan sağa: Bolu Seben’den Mehmet ÖZÇELİK, Bolu Seben’den Cüneyt BİLGİN, Sinop Dikmen Büyük Kızık köyünden Mehmet YAVUZ, Amasya Gümüşhacıköy Kızık köyünden

AFYON KARAMAN KIZIK KÖYÜ

Nevzat ÇETİN

Ben Köyümü ve Köylümü Çok Seviyorum...

Ben toprağında dünyaya gözümü açtığım, yollarında tozlu çamurlu düşe kalka çocukluğumu geçirdiğim, tarlasından çıkan ürünleri yiyerek büyüdüğüm, bilhassa bizim dönemimize sular içerisinde yalın ayak gezdiğim köyümü seviyorum. Ben çamurlu yollarında dizlerimin dermanını tükettiğim, soluk soluk nefesimi harcadığım kovalıkta, özlende çim keserken türküler söyleyerek haykırdığım köyümü seviyorum. Çavuş Gölü'nde kamış derdrik, ördek, kaz, çakalmeke ayrı bir kuş cenneti idi. Kışı ayrı bir güzel, yazı ve baharı ayrı bir güzeldi. Yeşil merasında oyun oynayıp, kuzu koyun yaydığım, balık tutup yüzme öğrendiğim köyümü seviyorum.

Ben karakış soğukunda üşüdüğüm, Ağustos sıcaklığında ısındığım, güz mevsiminde hüznlenerek üzüldüğüm, bahar aylarında yeni heyecanlarla sevindiğim, yağmurlarında ıslandığım, sularında yıkandığım, köyümü seviyorum.

Ben zifiri karanlıkta annemle fener yakarak yollarında yürüdüğüm, birlikte ağlayıp birlikte güldüğüm, bazen biri birimize küsüp darıldığımız ve konuşmadığımız sonra barıştığımız köylümü seviyorum. Ben ölenleri birlikte defnettığımız, kızımızı oğlumuzu birlikte evlendirdiğimiz, zor işlerimizi imece ile beraber kolaya çevirdiğimiz, köylümü seviyorum.

Değerli büyüklerim, sevgili gençler! İnsanın, yaşı ilerledikçe unuttuğu ve kayıp ettiği değerlerinin farkına ancak onu kaybettikten sonra varıyor. Hele bir de köyden uzaklaşıp başka bir şehirde yaşıyorsanız, hasret ve özleminiz bir kat daha artıyor ve o düşünceler içinde mutlaka doyup büyüdüğünüz çocukluğunuzu geçirdiğiniz bu yerlere doğru, ister istemez anılarınızla beraber uzun bir yolculuk yapıyorsunuz. Evet dostlar kimimizin çocukluğu sıkıntı ile geçti, kimimiz çocukluğumuzu bile yaşamadık. İş güç, yoksulluk, içinde büyüdük, bazen ağladık bazen güldük.

Tüm bu yaşadıklarımızla beraber hafızalarımızda kalan anıları sizlerle paylaşmak bana müthiş bir keyif veriyor. Bu dünyaya bir daha gelmeyeceğimize göre yaşadığımız ve soluk aldığımız her anın farkında olduğumuzu hissettiğimiz müddetçe hayat acısıyla tatlısıyla yine de yaşamaya değer. Gönül arzu eder ki, o eski dostluklar, o sevgi ve saygılar, bugünde devam etsin bence bu kültür erozyonunda çocuklarımıza bırakacağımız en büyük miras bu olmalı. Ben köyümüzü ve köylümüzü seviyorum diyenlerle köyümüzü ve köylümüzü güzelleştirme ve kalkındırma adına yapacak olduğumuz çok işimiz olduğuna inanıyorum. Yazmak istediğim çok şey var ama fazla da sıkamak istemiyorum.

Gelin bunu Kızık Köyü köylüleri olarak hep birlikte beraber yapalım ne dersiniz...

Sağlıcakla kalın sevgili dostlar...

KIZIK KÖYÜNDE ÇEVRE DÜZENLEMESİ

Hayırsever işadamı Turgay BAŞ “Eski okul yeri, Köy kahvehanesi” olarak kullanılan alanda çevre düzenleme çalışması yapıyor. Yürütülen çalışmalar kapsamında vatandaşların yazın oturma alanı kilit parke taşı ile kaplanırken, otobüs ve minibüs bekleme alanına da durak konuldu ve düzenleme çalışması yapılıyor.

Yazın nüfusu artan Kızık Köyü’nde yeni alanlar oluşturuluyor, daha güzel bir Kızık Köyü için çalışılıyor. Ayrıca minibüs bekleme durağının kalan eksikleri de gideriliyor.

Turgay BAŞ, bir yandan mevcut alanda yenileme ve iyileştirme çalışmaları sürerken diğer taraftan da köye giriş için yeni bir “Hoşgeldiniz” levhasının çalışmalarının devam ettiğini belirtti.

KARAMAN KIZIK'ta asırlık gelenek yeniden canlandırmayı bekliyor

Aşık Gufrani'nin de misafir olduğu Karaman Kızık köy odası onarılarak yeniden hizmet vermeyi bekliyor. Kızık köyünde 1800'lü yılların sonunda yapılan ve birçok ismi misafir eden Kızık köy odasının onarılarak tarihe sahip çıkılması bekleniyor. Yok olmaya yüz tutan asırlık geleneklerden olan köy odaları artık tarihe karışmak üzereyken, Kızık köyü halkı köy odalarının onarılarak yeniden hizmete geçmesini istiyor.

Köy Odası... Yıllardır girmedığım odaya girince içim sızladı, buraya bir bakım yaptırılmalı diye sordum. Dediler burası korumaya alındı. Nasıl bir koruma dedim kimse bakmıyor ilgi

bekliyor yardıma muhtaç bir çocuk gibi ama dokunamıyoruz, koruma altında diye ilgilenen yok, yazık burası bizim değerimiz, kültürümüz.

Yok olmaya yüz tutan asırlık geleneğin yeniden canlandırılması gerekir. Geçmişte Köy Odası'nda, soğuk geçen kış gecelerinin en büyük eğlencelerinden olan "Köy odası sohbetleri"nin yok olmasını istemiyoruz. Geçtiğimiz yıllarda koruma altına alındı diye duyduk ama şu anda yıkılma tehlikesi var. Asırlık işlemeleri olan odanın anısı çok fazladır. Köy kültürünün canlı tutulması, oda oyunlarının hatırlanması, bayramlarda odada erkeklerin büyükler ve küçükler ayrı ayrı sofralarda yemek yemesi, bayramlaşmanın buradan başlaması, bu tür geleneklerin devamı ve birlik beraberliğin pekiştirilmesi için bu tür sohbetlerin sık sık gerçekleştirilmesi gerekir. Hem vatandaşlarımız ile hasbihal etmek, hem de köylerimizde bu tür odaların üstlendiği misyonu yaşatabilmek, geçmişi yad etmek ve geleceğe de taşımak maksadıyla bir araya gelinirdi. Köy odalarının ne anlama geldiğini bilen birisi olduğum için dile getirmek istedim.

AFYON SANDIKLI KIZIK KÖYÜ

Mustafa KUZPINAR

Kızık köyü doğusunda Kumalar yaylası, Serban İlçesi Taşoluk Kasabası, Sandıklı İlçesi Çiğiltepe Köyü, güneyinde Ekinhisar Köyü, Susuz Köyü, batısında Sandıklı İlçesi, kuzeyinde Karacaören Köyü, Şuhut İlçesi Akyuva Köyü'ne sınırdır.

Mevcut nüfusu 885 olup, yaş ortalaması 0-5 yaş arası % 10, 5-25 yaş arası % 23, 25-45 yaş arası %30, 45-65 yaş arası % 27, 65 yaş üzeri % 10'dur.

Köyün geçim kaynakları hayvancılık, çiftçilik ve esnaflıktır. Sandıklıların büyük ve küçükbaş hayvan üretiminde büyük yer almaktadır. Çiftçilikte işlenebilir arazi, Sandıklı'nın en büyük arazisi olup, başlıca buğday, arpa, patates, yonca, haşhaş, bamya, kuru tahıl, sebze, meyve üreti-

minde ön sıradadır.

Kızık Köyü Sandıklı'ya 5 km. mesafede olup, Sandıklı'da esnaflık yapan hemşerilerimiz çok fazladır. 33.000 nüfuslu Sandıklı'nın esnaf ihtiyacının % 60 oranını Kızık Köyü karşılamaktadır. Örnek olarak terzi, berber, sıhhi tesisat, elektronik, oto tamir, oto kaporta, torna tesviye, metal kaynak, ziraai aletler, konfeksiyon, hafriyat, kuyumcu, avukat, diş hekimi, özel halk taşımacılığı, eczacı, gümmüşçü, nalbur, manav, mermer, fayans, sıva, fırıncı bunlardan bazılarıdır.

Osmanlı döneminde Kızık'la ilgili daha net bilgilere ulaşılabilmektedir. Kızık 1530 tarihinde 72 neferin oturduğu, 52 haneden oluşan oldukça büyük bir yerleşim yeridir ve yıllık geliri 7774 akçedir.

1831 yılında 75 hane ve 1500 nüfusu ile Sandıklı'nın en büyük köyüdür. Osmanlı arşivlerinde mevcuttur. Başlıca göç sebepleri ekonomik sıkıntılar, eğitim ve siyasidir. Sandıklı'da ikamet eden nüfuzumuz yaklaşık olarak 1000 kişi, İzmir'de yaşayanlar 850 kişi, Ankara'da yaşayanlar 700 kişi, İstanbul'da yaşayanlar da 650 kişidir. Diğer illerde de yaklaşık 2000 kişi yaşamaktadır. Yurtdışında yaşayan hemşerilerimiz ise yaklaşık 800 kişidir.

KIZIK BOYU KİTABI AKADEMİK TEZ KONUSU OLDU

ALİ KATARCI'NIN ÜNİVERSİTE BİTİRME TEZİ

Gaziantep Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü son sınıf öğrencisi Ali KATARCI, Kızık Boy beyi NAFİ ÇAĞLAR'ın “Kızık Boyu Cilt 1 Karataş Kızıkları” adlı eserini kaynak göstererek okul bitirme tezi hazırlama çalışmalarına başlamıştır. Bu çerçevede Gaziantep'te bazı Kızık köylerini gezmiştir.

25 Şubat 2018 tarihinde Mihmadlı Oymağı'nın (Hacı Ömerler Obası) bulunduğu Karayusuflu köyüne gitmiş Yüksel Çağlar ZİREK ile söyleşi yapmıştır. Ardından Kiya Memik Ağa köy odasında yer alan, Kızık Boyu Dernekler Birliği Yönetim ve Büyük Kurultay Merkezi ve aynı zamanda kurucu derneklerden Mahmatlı Hacı Ömerler Oymağı Eğitim Kültür Dayanışma ve Araştırma Derneği Merkezi'ne konuk olmuştur.

Gaziantep ili Şehitkamil ilçesi Karayusuflu köyü Kiya Memik Ağa köy odası önü.

Soldan sağa: Muzaffer ÇAĞLAR, Mehmet ÇAĞLAR, Ali KATARCI, Hamit TOĞUZ, Orhan ÇAĞLAR

SOSYAL SORUMLULUK

Öztürk KARAHAAN

Bağımlılıkla Mücadele Derneği Başkanı

SİGARA İÇEN GENÇLER SİGARA İÇMEYENLERE GÖRE 8 KAT DAHA FAZLA UYUŞTURUCU KULLANMA RİSKİ TAŞIMAKTADIR

Nikotin Kullanım Bozukluğu

Tütün dünyada ve ülkemizde en yaygın kullanılan bağımlılık yapıcı maddedir. Tütün bağımlılığı dünyanın önlenebilir bir numaralı ölüm sebebi olarak insanlığın karşı karşıya olduğu en ciddi toplum sağlığı sorunları içerisinde başı çeker, ayrıca tütün bağımlılık yapıcı bir madde olması ve serbest satılabilmesi nedeniyle de günümüzde insan sağlığını tehdit eden en önemli faktörlerden biridir.

Sigara, tütünün işlenmesiyle hazırlanan, başta nikotin olmak üzere çok sayıda zararlı madde içeren ve alışkanlık yapan, sağlığa zararlı bir maddedir. Pipo, puro ve nargile de tütünün farklı kullanım şekilleridir. Her ne kadar bu kullanım şekilleri alternatif metotlar olsa da bu tür kullanımlarda da vücuda duman yoluyla nikotin ve diğer toksik maddeler girmektedir.

Sigara dumanı öldürücü bir zehirdir. Sigarada yanma ile 3 bin 700'e yakın kimyasal toksik madde açığa çıkmaktadır (250 kadarının arsenik-siyanür-krom-kurşun gibi insan bedeni için zehirli madde olduğu, 50 kadarının ise polonyum 210, benzen gibi kanserojen madde olduğu kesinlikle kanıtlanmıştır) ve çoğunun doku düzeyinde ciddi zararları mevcuttur. Yanan tütünden katran (çok farklı kanserojen madde içerir) karbon monoksit ve nikotin (bağımlılık oluşturan madde) olmak üzere üç ana öge ortaya çıkar.

Sigara içimi ile bağımlılık yapan nikotin saniyeler içinde beyine ulaşır. Nikotin insan zihninde uyarıcı bir etkiye sahiptir ve beyin hücrelerinin çalışma mekanizması üzerinde etkilidir. Uzun süreli ve düzenli kullanımı ile insan beyni temel işlevlerini yerine getirmek için nikotine gereksinim duymaya başlar ve bağımlılık gelişir.

Sigara içmeye yeni başlayanlarda ortaya çıkabilecek etkiler şu şekilde sıralanabilir: Kalp atışının hızlanması, kan basıncının artması, midenin asit üretmesi, böbreklerin az idrar üretmesi, beyin ve sinir sisteminin hızlı çalışması ve sonra yavaşlaması, iştahsızlık, koku ve tat alma duyularının zayıflaması, akciğerlerdeki küçük saç benzeri liflerin ve hava yollarının uygun çalışmaması, el ve ayak parmaklarına kan akışının zayıflaması, ayrıca midenin bozulması, gözlerin sulanması, baş dönmele-ri de yaşanabilir.

Zamanla sigara kullanmaya devam edilirse bağımlılık başlar ve giderek doz artar. Bir iki sigara ba-zen günde iki üç paket kullanım olarak ortaya çıkabilir.

Sigaranın uzun süreli kullanımında ise insan hayatında ve vücudunda yaptığı olumsuz etkileri say-makla bitmez.

Bunlar başlıcaları; bulunulan ortamlarda kötü ve ağır koku olması, cilt karalığı ve yaşlı görünme be-lirtileri, ellerde, parmaklarda sararma, tırnaklarda zayıflama, dişlerde kirli ve pis görünüm ve diş eti hastalıkları, ağız ve yutakta tat alma eksikliği, ağız, yutak, gırtlak, nefes borusu, akciğer, mide, ye-mek borusu, pankreas, rahim, mesane kanseri riskinde artma, kalp ve damarların görmüş olduğu za-rar ve tahribattan dolayı kalp krizi, damar tıkanıklığı, tansiyon yükselmesi, beyinde felç, ileri yaşta bunama (Alzheimer), gözlerde katarakt ve ileri yaşta körlük, koku almada azalma, kronik bronşit ve amfizem gibi tıkaçıcı akciğer hastalıkları, mide ve yemek borusunda kanama, ülser, iktidarsızlık, ereksiyonda azalma, dölleme yetersizliği, kalıtsal bozukluklar, kemik erimesi, kılcal damarlar-da, el ve ayaklardan başlayarak, kol ve bacaklara kadar tıkanıp bu organların kesilmesine (Burger hastalığı) kadar varan hastalıklar olarak geniş bir yelpazede görülebilir.

Ayrıca sigara içen kişilerde sürekli yorgunluk, uykusuzluk, ruhsal gerilim, stres, performans düşük-lüğü, reflekslerin azalması sık görülür.

Sigara dumanı pasif içiciler için de aktif içiciler kadar zararlıdır. Pasif içicilik terimi, sigara içen ki-şilerin yanında bulunan ve sigara içilen mekanlarda yaşayan kişiler için kullanılmaktadır.

Bu kişiler de aynı şekilde sigara dumanını soluması yoluyla 3 bin 700 çeşit kimyasal gazdan zarar görmektedirler. Yukarıda da belirtildiği gibi bunların büyük bir kısmı zehirlidir, geriye kalan kısmı da kanserojendir.

Gebelikte ise sigara içen kadınların bebekleri % 10-15 eksik kilolu doğar. İstatistiklere göre, sigara içen annelerin düşük yapma ve ölü doğum yapma oranı içmeyenler göre % 50 daha fazladır. Ayrıca, sigara içenlerin bebekleri aniden ölüm riski taşır. Gebelikten 4 ay önce sigarayı bırakmak riski orta-dan kaldırır. Ebeveynleri sigara içen çocuklarda ise astım, üst ve alt solunum yolu enfeksiyonları (bronşit, zatürree) riski artmaktadır.

Sigara içmeyen gençlere göre, sigara içen gençler sekiz kat daha fazla uyuşturucu kullanma riski ta-şımaktadır. Sigara kullanan gençlerin büyük bir kısmı alkol kullanmaya da başlamaktadırlar.

Sigaraya başlamak kolay, ancak bırakmak zor bir iş olmakla beraber, imkansız değildir. Son yıllar-da sigarayı bırakma konusunda hem toplumsal hem de idari bir çaba görülmekte ve yeni kanuni dü-zenlenmeler yapılmaktadır. Sağlık kuruluşları tarafından bu konuda aktif destek sağlanmakta, pek çok hastanede özel olarak sigara bırakma poliklinikleri kurulmaktadır.

Bırakmak isteyenlerin sadece karar vermesi ve bu merkezlere başvurması bile sigaradan uzak bir hayat geçirmelerini sağlayabilir.

KIZIK BOYU DERNEKLER BİRLİĞİ GENÇLİK KURULU SANAL TOPLANTILARI

Kızık Boyu Gençlik Kurulu üyeleri, her ayın 20'sinde video konferans yöntemi ile bir araya geliyor.

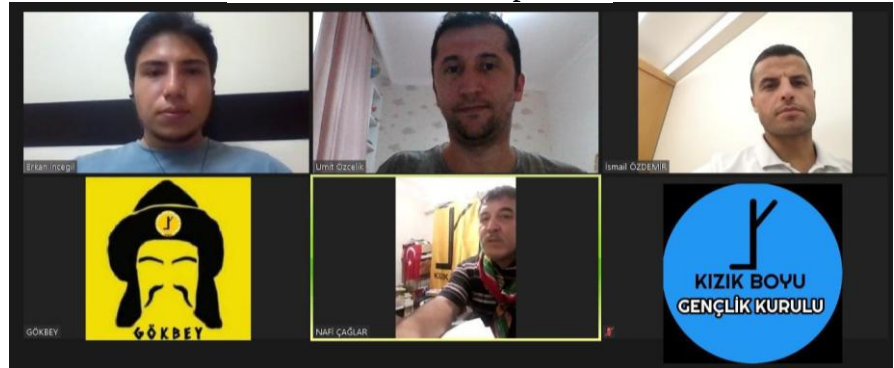
8. sanal toplantımızı 20 Kasım 2020 Cuma günü gerçekleştirdik. Toplantılarımızda önceden belirlediğimiz gündem maddeleri hakkında konuşulup, belirli kararlar alınıyor.

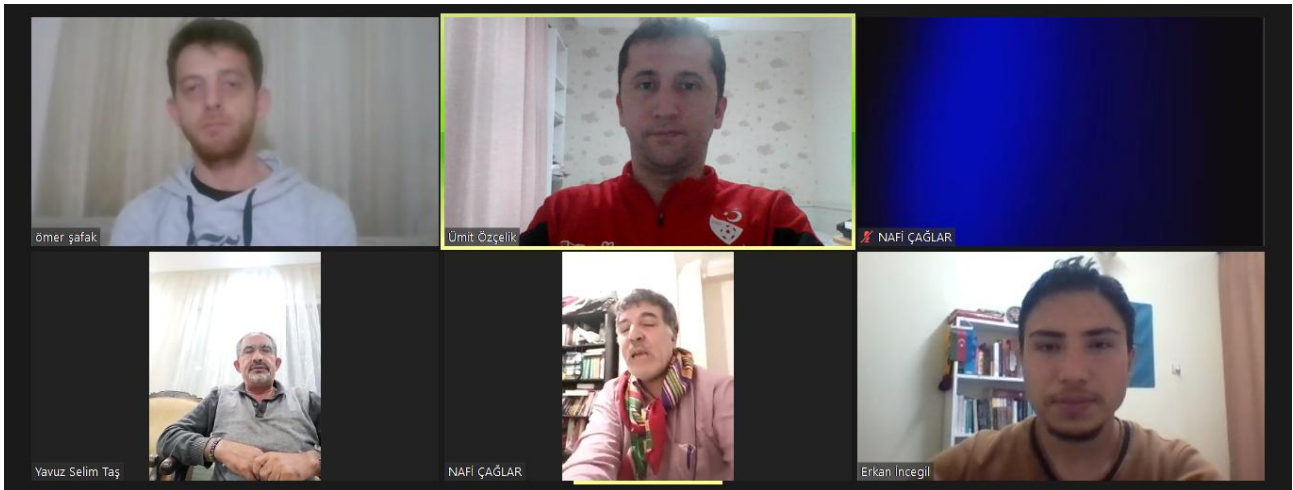
Mayıs 2020 sanal toplantısı

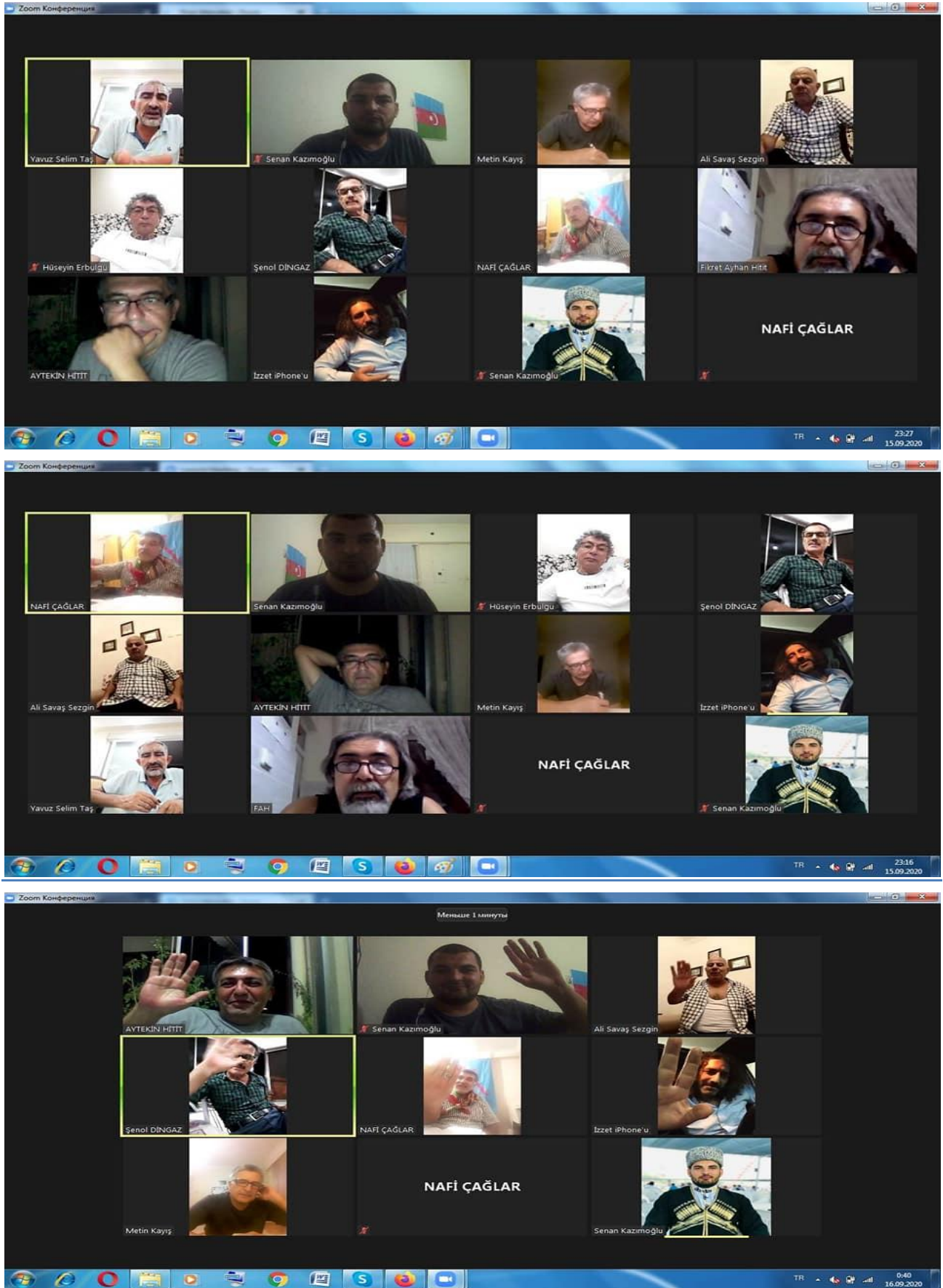
Haziran 2020 sanal toplantısı

Ekim 2020 sanal toplantısı

Kasım 2020 sanal toplantısı

Aralık 2020 sanal kengeş danışma kurulu

HACAMAT (KUPA TERAPİ)

Harun KUŞ

Spor Masörü

Kütahya Merkez Kızık Köyü'nden

Arapça kökenli bir kelime olan hacamatın anlamı emmek, kan almak demektir. Hacamat ağrısız, acısız, yatak istirahati gerekmeden, işgücü kaybı olmadan uygulanan bir tedavi yöntemidir.

Kan dolaşımını hızlandırmak, kandaki toksinleri atmak, kan damarlarındaki tıkanmaları açmak, kılcal damarlardaki kirli kan için yapılan bir tedavidir. Vücudun belli bölgelerine kupa vurulup küçük kesikler atarak kılcal damarlardaki kirli kan dışarı atılır.

Kan aldirmek ile hacamat aynı değildir. Kan aldirmek işlemi damarlardaki kanın alınması şeklinde gerçekleşirken, hacamat deri altındaki kılcal damarlarda birikmiş kirli kanın çıkarılmasıdır. Bu sebeple kan aldirmek hacamatın yerini tutmaz.

Hacamatın Tarihçesi

Hacamatın en az 5000 yıllık bir geçmişi vardır. Eski Mısır, Yunan, Roma, Çin, Hint gibi eski medeniyetlerde tedavi amacıyla hacamatın kullanıldığı bilinmektedir. İslam tıbbında da hacamatın önemli yeri vardır. Tarihte bilinen en eski tıp metinleri olan Eber Papirüslerinde (M.Ö. 1550) hacamattan bahsedilmektedir.

Moğollar ve Uygur Türkleri de hacamat tedavisi uygulamışlardır. 20 yüzyıla kadar Avrupa ve Amerika'da kupa ve hacamat tedavisi uygulanıyordu. Ancak modern tıbbın gelişmesi ile birlikte ilaç tedavisine ağırlık verilmeye başlandı.

İslam'da Hacamat

Hz. Peygamber (s.a.v) ömrü boyunca çok sayıda hacamat yaptırmıştır. Söz gelimi baş ağrısından dolayı alınının her iki yanından, zehirlenmeden dolayı her iki omuz başından, topuğundaki incinmeden dolayı ayağının üzerinden kan aldirmiştir (Ebu Davud, Tıp 3859-3860; Tirmizi, Tıp 2052; İbn Mace, Tıp 3484). Bu sebeple hacamat Müslümanlar için sünnet hükmündedir. (Benli, Z. Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 1, Sayı 6 (2017), s.46-53).

Hacamat ile ilgili çok sayıda Hadis-i Şerif bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi şöyledir: "Miraçtan inerken hangi melek cemaatine rastlasam, 'Ey Muhammed! Ümmetine hacamat olmalarını emret' dediler" (Tirmizi, Tıp 12; İbn Mace, Tıp 20).

Hacamatın Zamanı

Hacamat tedavi amaçlı veya koruyucu hekimlik için yapılabilir. Tedavi amaçlı hacamat haftanın her günü yapılabilir. Çünkü hastanın tedavi edilmesi zorunluluğu vardır. Koruyucu hekimlik anlamındaki hacamat ise hadislerde tavsiye edilen günlerde yapılır. Hastalar için mümkün mertebe tavsiye edilen günlerde hacamat yapılmaya çalışılsa da diğer günlerde de hacamat yapılması zorunlu olmaktadır. Koruyucu hekimlik anlamında sağlıklı bir kişi ilkbahar ve sonbaharda hacamat yaptırabilir. Ancak günümüzde hastalıkların sayısı arttığı için her mevsimde hacamat yapılabilir. Hicri ayla-

rın 15, 17, 19, 21'inde pazartesi, Salı, Perşembe, Pazar günleri hacamat yapılır.

Kameri ayların ortalarında ayın çekim gücü arttığı için med-cezir olayları meydana gelmektedir. Kameri ayların ortalarında yani dolunay zamanlarında insan vücudunda da değişiklikler olmakta, hormon ve sıvı dengeleri değişmektedir. Bu sebeple söz konusu tarihlerde hacamat yapılması tavsiye edilmiştir. Yukarıdaki günler haricinde hacamat yapılmasında da bir mahzur yoktur. Çünkü hacamatın faydası geneldir ve sürekli. Ayın hangi gününde yapılırsa faydası görülür. Tavsiye edilen günlerde yapıldığında ise faydası daha fazla olur. Bununla birlikte kameri ayın ilk ve son günlerinde yapılan hacamatın faydası az olur.

Uzman kişiler tarafından yapılan hacamatın yan etkisi yoktur. Hacamattan sonra kişi günlük işlerini yapmaya devam edebilir.

Hacamat Noktaları

Boyun ve bingıldak dışında kalan yerlere hacamat yapılabilir. Bingıldak başın tepe noktasının ortasındaki çukurluktur. Hacamatın en faydalı olduğu bölgeler iki kürek arasının 10 cm üstü, iki kulak arası ve kalbin arkasıdır. Kulak rahatsızlıkları, sinüzit, boğaz hastalıkları, baş ağrısı, migren, karaciğer ve safra kesesi hastalıkları için kulak arkasına hacamat yapılır. Akciğer, safra, tansiyon, bağışıklık sistemi, panik atak, evham, vesvese gibi rahatsızlıklar için kalbin arka bölgesine hacamat yapılır. Karaciğer temizliği, safra taşları, halsizlik, kolestrol, tansiyon rahatsızlıkları için karaciğer arkasına hacamat yapılır. Günde 8-10 saat uyuduğu halde yorgunluk hissedenlere tavsiye edilmektedir. Yorgunluğun sebebi karaciğerin görevini tam olarak yapmamasıdır.

Sırt ağrılarında, ayak ve bacak uyuşmalarında, bel fıtığında omirilik yanlarına hacamat yapılır. Varis, romatizma rahatsızlıkları için diz ve baldırlara hacamat yapılır. Boyun fıtığı, boyun kireçlenmesi, kol ve omuzlardaki romatizma, akciğer hastalıkları, tansiyon, kireçlenme, migren, uyuşma, halsizlik, saç dökülmesi, kepek, baş ağrısı, baş dönmesi gibi rahatsızlıklar için omuz bölgesine hacamat yapılır. Bel fıtığı ve bel ağrıları için kuyruk sokumu bölgesinin üst tarafına sağ ve soldan hacamat yapılır. Sürekli yorgunluk için sırt bölgesinden karaciğer arkası, kürek kemikleri hizası ve kalp arkasına hacamat yapılır. İlk seanstan sonra kişi kendisini oldukça rahatlamış hisseder, sürekli yorgunluk hissi son derece azalır. Baş ağrısı ve migren için kulak arkası, kürek kemikleri arası ve ağısına hacamat yapılır. Özellikle kürek kemikleri arasına, kalp ve karaciğer arkalarına yapılan hacamat yüksek tansiyonu düşürür, tansiyonu dengeler. Unutkanlık, hafıza zayıflığı, Alzheimer, dikkat dağınıklığı ve depresyon için kafa bölgesine hacamat yapılır. Sınavlara hazırlanan çocuklar, gençler ve yetişkinler için çok faydalıdır. Böbrek rahatsızlıkları için böbrek hizasından arka ve ön taraflardan hacamat yapılır. İltihaplı eklem rahatsızlıkları için karaciğer arkası, kürek kemikleri arası ve ağrıyan bölgelere hacamat yapılır (İbn-i Sînâ 1995: 333-334).

Hem kadim bir tedavi yöntemi ve hem de Müslümanlar için sünnet hükmünde olan hacamatın çok faydalı bir uygulama olduğu anlaşılmaktadır. İnsanlar bu tedavi yönteminin faydalarını kendi üzerlerinde bizzat gözlemledikçe hacamata daha fazla yönelmektedirler. Sağlıklı, hijyenik bir ortamda, tek kullanımlık hijyenik malzemelerle ve ehliyetli kişilerce yapılan hacamatın faydaları sayılamayacak kadar çoktur. Birçok spor branşında da uygulanmaktadır.

Amerikalı yüzücü Michael Phelps

Ünlü futbolcu David Bekam

AHLAT TOYU

Nafi ÇAĞLAR

Ahlat Toyu (Bayındır Akkoyunlu 2. Kurultayı)

08.08.2008'de kurulan Gaziantep Mihmadlı Hacı Ömerler Oymağı Yörük Türkmenleri Derneği'nin 2009'da başlattığı MAHMATLI OYMAK KURULTAYI'na, 2010 yılında KIZIK BOY KURULTAYI da eklenmişti. 2012 yılında “sadece bir oymak veya sadece bir boy ile kalmayalım ve Türkiye'deki bütün Yörük Türkmenleri davet edelim” diye öneride bulunan Osmaniye Yörük Türkmenleri dernek başkanı Bestami Erdem'in görüşü kabul görmüştür. Bunun üzerine kendim KÜLTÜR DERNEKLERİ KURULTAYLARI olarak adlandırmayı düşünürken, Kilis Musabeğliler Derneği yönetim kurulu üyesi Ökkeş Gün'ün “Hocam başında milli sözcüğü de olsun” önerisiyle son şeklini almış ve bundan sonra kurultayımızın adı “T.C. MİLLİ KÜLTÜR DERNEKLERİ KURULTAYLARI” olmuştur.

Bu kurultaylar 2013 ve 2014 yıllarında aksamadan devam etmiştir. 2015 Ağustos ayında Gaziantep Kuvai Milliye Derneği kurucu başkanı Mehmet Özkaraman ve 2. başkan M. Demir Atmalı ile Oğuzeli Belediye Başkanı ve arkadaşımız Mehmet Sait Kılıç bey ziyaret edilmiş ve 2015 Milli Kültür Dernekleri Kurultayı'nın Oğuzeli'nde yapılması önerimiz kendisine iletilmiş, o da olumlu cevap vermişti. Mehmet Özkaraman'nın fikri olan “OĞUZLAR OĞUZELİ'NDE BULUŞUYOR” söylemi de yerine oturmuştu.

Bu çalışmalar ve amaçlar çerçevesinde 2015 yılında, tarafımızdan diğer Oğuz Boylarına da kurultaylarını birlikte yapma çağrısında bulunulmuş ve OĞUZ BOYLARI OĞUZELİ'NDE BULUŞUYOR söylemi bu kurultaya damgasını vurmuştu. Bu çağrıya sadece Bayındır Boyu karşılık vermiş ve Ali ATVUR öncülüğünde; Gaziantep'in Oğuzeli ilçesinde, Bayındır Akkoyunlular ilk kurultaylarını yapmışlardı. Bu çalışmaların ve kurultayların süreklilik ilkesine göre devamı olarak, Bayındır Akkoyunlular kısa sürede büyük ilerleme sağlayarak 2017'den, birden bin yıl derinliğe kadar uzanmışlar ve YÖRÜK TÜRKMENLERİNİ AHLAT HEYECANINA BOĞMUŞLARDIR. Onların bu adımlarına diğer Yörük Türkmen Dernekleri karşılık vermeye başlamışlar ve heyecan süreci büyüterek devam etmiştir ve etmektedir.

24 Oğuz'un Kızık Boyu ise, amaç çerçevesinde bu harekete ilk destek veren boy olmuş ve diğer Oğuz Boylarına da AHLAT TOYU'NA KATILIP, KENDİ KURULTAYLARINI DA YAPMA ÇAĞRISINDA bulunmaktadır. Ayrıca hareketin bu seviyeye gelmesinde emeği geçen bütün özel kişileri ve bütün tüzel kuruluşları kutluyoruz. Ancak başta Bayındır (Akkoyunlu) boyu olmak üzere bütün boylara kesinlikle uyarımız şudur; orası ayrıcalığın veya ayrımcılığın değil, birleştiriciliğin ve bütünlüğün yeridir. Bizim boylara vurgu yapmamızdaki düşünce, Türk geleneksel teriş (teşkilat) yapısını vurgulamaktır. Bayındır Boyu'nun özellikle dikkat etmesi gereken ve diğer Yörük Türkmen Dernekleri'nin de anlaması gereken durum ise şudur bizim gözümüzden. Bayındır Akkoyunlu özünde, her Türk boyunun, obasının ve oymağının, hatta bireyinin kendisini bulabileceği bir etkinlik, bir TÜRK TOYU olmalıdır. Adı da AHLAT TOYU olmalıdır.

Her yıl Eylül ayının ilk hafta sonu Kayı Karakeçili özünde, fakat herkesin ortak etkinlik alanı olan bu etkinliğin Anadolu'nun doğu bölümündeki karşılığı olmalıdır Ahlat, Söğüt'ün karşısı değil, Güneydoğu, Doğu ve Kuzeydoğu Anadolu'da yaşayanların rahatlıkla katılabileceği bir seçenek olmalıdır. Çünkü bu bölgeler Söğüt'e uzak olup, insanlar her yıl katılamazlar. Zaman olarak ise, her yıl Ağustos ayının son hafta sonu olmalıdır. Saygılarımla.

07.07.2017 Cuma 00:17 İstanbul

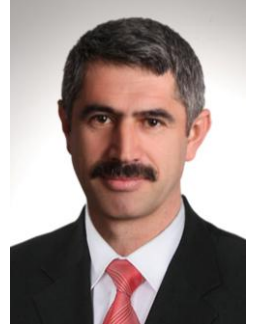
KIZIK KİLİMİ

**Ahmet
ÖZTEK**

Ziraat Mühendisi (şair-yazar)

Tokat Kızık Köyü Kültür Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Tarihi Kızık Kilimi

Bir yığın ana rengi bünyesinde barındıran, ilmik ilmik dokunmuş İlengi (Parmaklı) dediğimiz motifler, içlerinde bebek desenleri ve kilimi boydan boya kuşatan manaları derin, işlenmiş nakışlarla süslü, tamamı doğal kökboylarıyla boyalı yün ipliklerden dokunmuş Kızık kilimleri...

Kızık Kilimlerindeki kimi nakışlar Kızık boyunun simgesi, kimi nakışlar tarihten bu güne gelen sülla sembolleri, kimi nakışlarsa yerine göre intizar veya bir serzeniş, yerine göre sevda ve nazlı gelinin içine akıttığı zehirdir, gözyaşıdır.

Kızık boyu Oğuz Kağan Destanı'na göre Oğuzların 24 boyundan biridir. Bu boyların Bozoklar kolundan Oğuz Kağan'ın oğlu Yıldız Han'ın soyundan geldikleri kabul edilir. Kızık "yasakta pek ciddi ve kuvvetli" anlamındadır. Oğuz boylarıyla birlikte Anadolu'ya gelmiş ve bir Türk yurdu olmasında önemli rol oynamıştır.

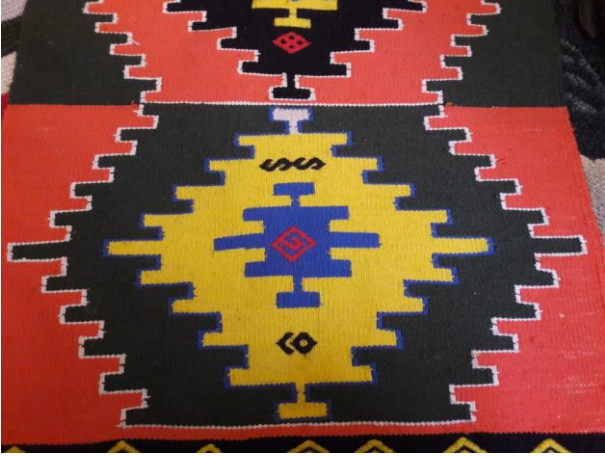
Türk boylarında geçim kaynağı olarak hayvancılığın yeri büyüktür. Koyunların etinden, sütünden, derilerinden ve yünlerinden azami fayda sağlamışlardır. Özellikle dokumacılık tarih boyunca günümüze kadar süre gelmiştir.

Kızıklılar tarihte göçebe zamanlarında çadır, konakladıkları zamanlar erzaklarını saklayacakları çuval olarak dokuma yaparken, sonraları kilim, yolluk, binek atları için heybe ve çanta şeklinde dokumalarına yakın tarihimize kadar devam etmişlerdir. Özellikle her evlenen evlatlarına bin bir zorlukla dokudukları bu kilimlerden hediye etmeyi adet haline getirmişlerdir.

Koyunyünleri ve keçi kılları sonbaharda dikkatlice kırılır, yıkanır, kurutulur, taranır, uzun kış gecelerinde iğlerle eğrilir, sabırla çıkıklarda bükülür, baharın gelmesiyle doğadan özenle toplanan boya bitkileri bir bir kurutulur ve kara kara kazanlarda

boyalar hazırlanır. Daha sonra bu boyalara batırılmak suretiyle bu ipler rengarenk kökboyları ile boyanır, menükler, yumaklar oluşturulur. İşlerin yoğun olmadığı kış günlerinde evlerin büyük oda-

larına tezgâhlar kurulur, ipler çözülür. Üçerli, dörderli gruplar halinde günlerce kirkitler vurulur iplere, motifler, desenler nazlı gelinlerin ve genç kızların yüreklerinden süzülür bu tezgâhlara. On, on beş günde bir kilim çıkar meydana...

Günümüzde Kızık dokumacılığı teknolojiye yenik düşmüştür. Artık anneler ve babalar evlatlarına düğün hediyesi olarak kilim yerine yeni teknolojinin ürünlerden almayı adet edinir olmuşlardır.

Günümüzde dokuma teknolojisinin gelişmesiyle, sanayi ürünü eşyaların kullanılması hem hatasız, hem düşük maliyetli hem de kolay bulunur olması,

işgücünün farklı iş kollarında değerlendirilmesi sebebiyle kilim dokumacılığı tamamen yok olmaya başlamıştır.

Tokat'ta Taşhan gibi tarihi mekânlarda az miktarda kilim dokuyan kişiler halen görülmektedir.

Büyük bir kültürel değeri bünyesinde barındıran, yerli ve yabancı turistlerin, antikacıların ve koleksiyoncuların dikkatini çeken bu sektörü canlı tutabilmek için gerek farklı kurumlarımıza farklı zamanlarda projeler oluşturulup kamuoyunun dikkatini çekme gayretindeyiz.

Buram buram tarih kokan kilimlerimizi yeniden canlandırmak için kah dokuyarak kah dokumayı öğrenerek ve öğreterek nesilden nesile bu güzel geleneğimizi yaşatmak için sabırla çalışmalarımızı sürdürmek durumundayız.

Tarihi Kızık Kilimi ve Dokumacılığı Unutulmasın:

Kızık Kilimi ile ilgili yapmış olduğumuz projelerden bazıları

- 2004 yılında İl Özel İdaresine Sunulan Proje Kızık Kilim Dokumacılığı Projesi.
- 2005 yılında Avrupa Birliği Hibe Programı kapsamında Merkezi İhale Birimine Sunulan Proje-miz Kızık Kilimi Dokumacılığı Eğitimi ve Öğretimi Projesi.
- 2015 yılında Tarım ve Orman Bakanlığına Sunulan Girişimci Bayan Çiftçiler için Tarihi Kızık Kilimi Dokumacılığının Geliştirilmesi Projesi.

Projelerimizin temel amacı Tokat İli Merkez İlçesi Kızık Köyünde; Kızık köyümüzün adıyla anılan fakat günümüzde dokumacılığı tamamen unutulmaya yüz tutmuş piyasada arandığında üreticisi bulunmayan Kızık kilimi dokumacılığının bölgede yeniden canlanmasına katkıda bulunarak yöre için sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın temellerinin atılmasıdır. Aynı zamanda proje kapsamında temel eğitimini tamamlayarak maddi ve benzeri sıkıntılar nedeniyle lise ve üniversite öğrenimine devam edememiş halen köyümüzde yaşayan, 15-45 yaş arasındaki bayan çiftçilerimize kendi bölgelerinde istihdam oluşturmasını sağlamaktır.

Kızık kilimi ve çeşitlerini dokuma üretiminde sadece kadınlar çalıştığından bu proje ile kırsal kesimdeki işsiz ve eğitim düzeyleri düşük kadınlarımızın Kızık kilim dokumacılığı konusunda pratik ve uygulamalı olarak eğitilerek bu iş kolunda istihdam edilmelerini veya kendi dokuma tezgâhlarını kurarak işgücünü değerlendirmelerini hedeflenmektedir. Proje yine bu yönüyle de Yerel Kalkınma Girişimleri için yapılan teklif çağrısının birden fazla önceliği (Kırsal kalkınma, İnsan kaynaklarının niteliğinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi) ile bire bir uyumludur. Yine Söz konusu bölgede, halkın eğitim seviyesi son derecede düşük olduğundan bayanlar ikinci sınıf insan olarak görülmekte ve toplumda tamamen silik bir yaşam sürmektedirler. Bayanların şehir merkezlerindeki iş yerlerinde çalışmalarına izin verilmemektedir. Bundan dolayı bayanlar köyümüzde babaya, eşe veya erkek

kardeşlere bağımlı olarak yaşama mecburiyetinde kalmıştır. Bu nedenle projemizle bölgede hassas/dezavantajlı grup olarak nitelendirilebilecek işsiz bayanlara pratik ve teorik bilgilerle donatılarak kendi evlerinde kilim tezgâhları kurmak suretiyle iş sahibi olmaları ve yeniden yaşama sarılmaları amaçlanmaktadır. Proje de görev alarak iş sahibi olmuş bayanlar mesleki ve diğer eğitimler sonucunda kendi ayakları üzerinde durmaları sağlanacaktır. Böylece bölge halkının gelirleri yükseltilecek yöre için ihtiyaç duyulan sinerji harekete geçirilerek sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın temellerinin atılmış olacaktır. Bunun yanında köklü bir geçmişe sahip Kızık kilimleri üretiminin giderek yok olması önlenecektir.

Kızık kiliminin ana vatanı olan Kızık köyümüzün kalkınmada öncelikli bölgeler içinde yer olması, bölgedeki kırsal kalkınma ve insan kaynaklarının niteliği ve geliştirilmesindeki gerekliliği de açıkça ortaya koymaktadır. Proje hassas/dezavantajlı grup olarak nitelendirilebilecek işsiz bayanların eğitimi hedef aldığı için bölgede cinsiyet ve fırsat eşitliğinin sağlanmasına da yardımcı olacaktır. Proje çiftçimizin gelirine gelir kattığı gibi ülke ekonomisine de katkıda bulunacak ve göç engellenecektir. Dokumacılığın gelişmesiyle kullanılan yünün piyasasını artırırken buna bağlı olarak ta bölgemizde sönmekte olan koyunculüğün önem kazanması ve yeniden koyun yetiştiriciliği gerek aile, gerekse ülke ekonomisinde yerini alacaktır.

KİLİM

Anamın elinde renklerin dansı
Her ilmekte bir gözyaşı
Kara yazgı bir alında yazılı,
Bir bu nakışlarda...

Duygulara nasıl vurula kilit
Hayat zehir zemberek
Her düğüme vurulan kırkit
İnadına yaşıyorum demek.

Bakma sen zenginin tasına
Sana güzel emek alın teri
Namert tünemesin ocağına
Dolar mı nefesinin yeri...

Varoluşun sırrı sende
Dert yumağı söylenmez dilinde
Her desenin hikâyesi elinde
Kondu mu, göçmez figanın.

Elbet söylenir destanın
Şairin kırık kaleminde...

Kızık Bisiklet

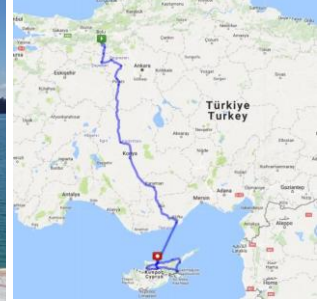
YAKINDAN UZAĞA

Günlük, Haftalık, Aylık sürüşlerle

- Önce Türkiye'yi,

- Komşu ülkeleri,

+++ Dünya'yı gezmek...

Bisiklete binmek bir tutkudur. Yukarıda yer alan ifadeler Bolu Seben Kızık köyünde bulunan boydaşlarımızın kurdukları bisiklet grubunun hedefi. Grubun adı “Kızık Bisiklet”. Gerek şehir içinde, gerek şehirler arası yollarda pedal çeviriyorlar. Facebook’da kurdukları 14 Kırmızı Bisiklet sayfası (<https://www.facebook.com/14kirmizibisiklet>) ile gezdikleri yerleri bizimle paylaşıyorlar. Bu yazımızda sizlere grubun üyelerini ve gezdikleri mekânları tanıtacağız.

Grup Üyeleri:

1. İlhan AYERLİKAYA (Emekli Öğretmen) *
2. Mustafa AYERLİKAYA (Emekli Öğretmen) *
3. İsmail ARMAN (Emekli Öğretmen) *
4. Mevlüt YURT (Berber)
5. İsmail TOKUŞOĞLU (Emekli) *
6. Necmi ARMAN (Mühendis) *
7. İlyas AKMAN (Öğretmen) *
8. Murat AKMAN (Türk Silahlı Kuvvetleri) *
9. Mustafa Cemil METERELLİYOZ (Mühendis) *
10. İsmail ÖZDEMİR (Öğretmen) *

* Bolu/Seben/Kızık Köyü nüfusuna kayıtlı boydaşlarımız

Belki ismini buraya yazamadığımız 7’den 70’e bisiklet sevdalıları var.

KIZIK BİSİKLET grubunun Güzel Ülkemizde gezdikleri yerler:

1. Doğu Anadolu Turu (Van Gölü-Batman-Adıyaman)
2. GAP-Doğu Akdeniz Turu
3. Karadeniz Turu (Karadeniz Sahil İlleri ve İlçeleri, Gürcistan ve Erzurum)
4. Bolu-Kuzey Kıbrıs Bisiklet Turu (Bolu-Ankara-Konya-Karaman-Mersin)
5. Bolu-Kapadokya-Çukurova Bisiklet Turu
6. Bolu-Antalya Bisiklet Turu
7. Bolu Köyleri Bisiklet Turu
8. 29 Ekim Kızık Köyü Bayrak Yenileme Bisiklet Turu

KIZIKSPOR

Kızıkspor Kulübü

1980 yılında Kızık köyünden Bolu'ya göç eden futbol sevdalısı boydaşlarımız tarafından kurulmuştur. İlk zamanlarında ceplerinde ne varsa ortaya koymuşlar ve büyük fedakarlık göstermişlerdir. Kızıklı gençlerin oluşturduğu bu takım, sahada topa basmalı, pas yapabilmeli, şut çekebilmesi ve rakip ağları havalandırabilmeliydi. Ama en önemlisi saha içinde beyefendi olup köyümüzü en iyi şekilde temsil edebilmeliydi.

Bu amaç ile kurulan Kızıkspor, köyümüz gençleri ve diğer ilimiz gençleri için bir futbol yuvası olmuştur. 2000'li yıllarda taraftar yelpazemiz iyice büyüdü. Kadın-erkek, genç yaşlı demeden tribünleri doldurduk. Ulusal basında "Köylü Futbolun Efendisi" haberi ile adımızı duyurduk.

Son yıllarda futbol branşının her kademesinde sporcu yetiştirmeye devam ediyoruz. U11, U12, U13, U14, U15, U16, U17 ve Amatör klasmanlarında mücadele ediyoruz. Son yıllarda alt klasmanlarda yer alan gençlerimiz Bolu ilinde şampiyon olarak, İlimizi bölge şampiyonalarında temsil etmişler ve bizleri gururlandırmışlardır. Şu an sponsorumuz olan Elvan İnşaat bizlere destek vermektedirler.

Amatör

U11

U12

U13

U14

Yönetim

12 EKİM 2002 CUMARTESİ

FANETİK

KIZIKSPOR 1980 BÖLÜ

Köylü futbolun EFENDİSİ

Öteden beri sporun en lezzetli alanı amatör alanda yaşanıyor. İleri sürer ne var ki ülkeye örnek gösterilecek amatör kulüplerin azlığından yalınlar.

Kızıksporun varlığı, bizim için çok önemli bir armağan oldu. Bölümün bir köşü olan Kızık "yerel yönetim ve kamu kurumlarının desteği olmadan faaliyetini sürdüren" ve 21 yıldır her sezon kışları hem de tüm kış aylarında kışları bir kütüphane gibi 100 kadar insanın kütüphanesiyle ayakta duran kulüp, enerjilerini yönetim çabalarına değil, sporun güzelliğine doya doya doyuramamaya ve hizmete harcıyorlar. Kendi ifadeleriyle "Yönetimdeki insanın olduğu önemli değil. Her Kızık yönetimiyle olan olmanın Kızıkspor adına her birine verilen görevi yerine getirir" diyorlar. Antrenörler ve tüm oyuncular

amatör bir ruh içinde, maddi çıkar gözetmeksizin, centilmence sportif aktivitede bulunuyorlar. KIZIKSPOR'da başta antrenörler olmak üzere hiç bir oyuncusuna para ödenmiyor. Zorunlu olmadıkça başka kulüplerden oyuncu transfer edilmeyecek.

Başları dik, yüzleri huzurlu... Yalanlamıyorlar, mazetelere sığınmıyorlar. Köşen 60'tan fazla alıcı futbolcusuna bence bir spor atmosferi sunarken, spor kültürüne köyde sanki farkında değimsenine yaşıyorlar...

www.kizik.com.tr adresindeki internet sitesinde sergilenen fotoğraflara, yazıları zarafetine şöyle bir bakıldığında, amatör futbolun aslında nasıl itirafı, kolonması, kavuşması doğrudan ve sade bir kültür zıvırı olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Çok yaşa sen Kızıkspor, arıdıkları nükretir, verecek dersleri var...

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Ahmet GENÇ (Sinop)

Ahmet Genç, Büyükkızık köyünden askere gittiğinde sıhhiye olarak askerliğini yapmış ve askerde komutan doktorların kitaplarını okumuş ve ilgi duymuş ve bir kaç kitap almış bu kitaplarda hastalık ve hastalıklarla ilgili ilaçlar yazmaktaydı. Ahmet genç askerden sonra bu işe yoğun ilgi duymuş ve köyde devam ettirmiştir, tabi sıhhiye olması ile iğne yapmaktadır. Askerde öğrendiği bu mesleği köyde yapmaya karar vermiştir. Yumaklı, Çevikli Küçük Kızık, Yaylabeyi ve civar köylerde herkes ona gelmiş, tedavi olmuş. O zamanki şartlarda yol yok, araba yok, fakirlik çok, insanların hastaneye gitmesi imkansız haldeyken Ahmet Genç amcamız bu köylerdeki herkese yardım etmiş, ilaç dahi yazmış, iğne vurmuştur. Öyle bir sevildi ki köyde 20, 25 yıl muhtarlık yapmıştır. Hani Kemal Sunal'ın Doktor Civanım filmi bu amcamıza bire bir benzer. İyi kalpli hoş sohbetli güler yüzlü bir insandı. Allah (c.c) rahmet eylesin. 1950-1998 tarihleri arasındaki insanların içinde akıllarda üstün bir kişilik olduğunu ispat etmiştir. Herkese iyiliği dokunmuştur. Dikmen ilçemizde her köyden kendisine hastalık konusunda yardımı olmuştur, onun yazdığı reçeteyi doktorlar doğrulamışlardır, yani o dönemlerde kitaptan hastalığı araştırıp ilaç yazmak herkese nasip olmamış. Sanki doktorluk yapmadan zamanındaki insanlara yardım etmiştir. Onun bu değerli hayatını doğrusuyla eksikleriyle yazma gereği hissettim. Kendisine Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun. Cenazesi yarın salı günü Öğle namazına müteakiben İstanbul Ümraniye İnkılap mahallesi Sahrayı kebir camisinden kaldırılacaktır. 7 Ekim 2019 / Ümraniye-İstanbul

Mustafa HİTİT ve Durmuş AY (Bolu)

2000 Nisan ayında Bolu Seben Kızık köyünden İlhan Ayerlikaya ile mektuplaşmıştık. Ben Gaziantep'ten o ise Bolu'dan bilgi vermişti. Bu görüşme sonucu muhtara söylemiş olmalı ki, Haziran ayında bir davetiye geldi. Altında dernek başkanı Mustafa Hitit ve köy muhtarı Durmuş AY yazıyordu. Ben de geleceğimi haber vermiş ve 30 Haziran 2000 Cuma günü Bolu'ya gitmiştim. Bolu

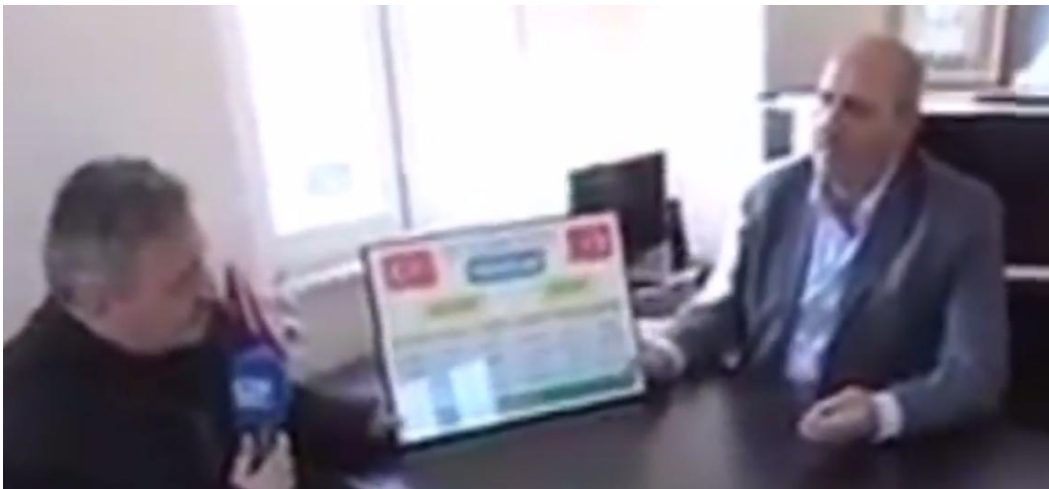
Seben Kızık Köyü Dernek Kurucu Başkanı Rahmetli Mustafa Hitit beyi bulmuştum. O gece beni Bolu il merkezinde Mustafa Hitit Bey'ler konuk etmişlerdi. Cumartesi günü sabahleyin Kızık Yaylası'na çıkmıştık. Yaylayı ilk o zaman görmüştüm. Beni muhtar Durmuş AY beyin evine götürmüşlerdi. Orada yaylanın temiz havasında ikinci kahvaltımızı yapmıştık. Yayla köyünü ve çevreyi gezdirmişlerdi. Kızık köyüne götürmüşlerdi. Köyde bir çay içtikten sonra Mustafa Hitit Bey ve ben Kaş'a yürüyerek çıkmıştık. Rahmetli nefes nefese kalmıştı. İkinci vakti yaylaya tekrar dönmüştük. Akşam gençlerin oyunlarını izlemiştik. Gece ise yaylada kalmıştık. Ertesi sabah yani Pazar günü yayla bayramı başlamıştı. Mustafa Hitit, Durmuş Ay ve ben bayram alanına gitmiştik. Orada bir sürü boydaşla tanışmıştım. Öğleyn aşıımızı yedikten sonra hemen ayrılmamıştım. İkinci çayını da içince ayrılma zamanı gelmişti. Mustafa Hitit Bey beni Gaziantep'e yolcu etmek için Cici taksinin oraya götürmüştü. Yüce yaratan her ikisine bol rahmet versin.

Mustafa Hitit, 1936 yılında (gerçekte 1934) Bolu'nun Kızık köyünde doğdu. 2009'un Mart ayında sağlık sorunları meydana geldi. 03.06.2009 tarihinde Ankara'da vefat etti.

Durmuş Ay 15.02.2020 tarihinde Bolu Seben İlçesi Kızık köyü'nde vefat etti.

Fevzi ÖZDİL (Kayseri)

9 Eylül 2007 tarihinde Kayseri Kocasinan Kızık köyüne ilk gittiğimizde köyün muhtarlığını yapıyordu. Bizi, bir Anadolu konukseverliği ve bir Kızık edasıyla biz karşılamış, ilgilenmiş ve uğurlamıştı. Osman Öztürk ile birlikte en çok yardım eden ve ilgilenen kişiydi. 27 Temmuz 2011'de Nevşehir Avanos Mahmatlı Beldesi'nde, dönemin belediye başkanı Faruk Ceyhan'ın ev sahipliğinde Kızık Boyu 3. Kurultayı'nı yapıyorduk. Mustafa Öztürk ve Mehmet Kızıklı ile birlikte kendisi de Kayseri adına kurultaya katılanlar arasındaydı. Kızık Boyu bilincinde olan Fevzi Özdil muhtarımız ile arada bir görüşmeye devam ettik. Son yerel seçimde muhtarlığı bıraktığını öğrendik. 22 Eylül 2020 Salı günü kendisini kaybettiğimizi öğrenince çok üzüldük. Kendisine Allah'tan rahmet ve yakınlarına ve bütün boydaşlara baş sağlığı diliyoruz.

Şefik AY

2020 yılında, salgın (Covid 19 Coronavirus Pandemic) nedeniyle yapamadıklarımız

1. Ankara Kızılcahamam Kızık köyü derneğinin ev sahipliğinde köyde, 26 Nisan 2020 Pazar günü vermemiz gereken Kızık Boyu ortak iftar yemeği.
2. Mayıs ayında yapmamız gereken Gaziantep Şehitkamil’de Kızık ve Pekmezci Köyleri Derneği “3. Olağan Genel Kurulu.
3. Bolu Seben Kızık Yaylası’nda 4-5 Temmuz 2020 Cumartesi, Pazar günleri yapmamız gereken yıllık toyumuz ve Köprü Başı Bayramı.
4. Şehitkamil köylerinin birisinde 20 Temmuz 2020’de yapmak istediğimiz Gaziantep Gençlik Kurulu Toplantısı.
5. Malatya Arguvan Kızık köyünde 23 Ağustos 2020 Pazar günü Kızık Boyu Tarım ve Hayvancılık Kurulu toplantısı.
6. Bitlis Ahlat’ta 24-25-26 Ağustos 2020 Pazartesi, Salı, Çarşamba günleri Yörük Türkmen Şenlikleri’ne katılmak.
7. Bilecik Söğüt’te 12-13 Eylül 2020 Cumartesi, Pazar günleri Ertuğrul Gazi’yi anma etkinlikleri çerçevesinde çadır kurmak ve yapmamız gereken yıllık kurultayımız.
8. Ankara Akyurt Kızık köyünde 20 Ekim 2020 Pazar günü yapmamız gereken Kızık Boyu Kamu Kurulu toplantısı.
9. İki yıldan beri Uyanış Kızık dizi çalışması için fikirler ortaya attıysak da henüz hayata geçiremedik.
10. Kızık Boyu Cilt 3 Dünya Kızıkları kitap çalışması çerçevesinde 23 Nisan 2020 tarihinde Balkan ülkelerine geziye çıkmaya karar verip, bütün hazırlıkları yapmış olmamıza rağmen 12 Mart 2020’de salgın başlaması ve sınırların kapanması nedeniyle gidemedik.

11. Tokat Merkez Kızık, Sinop Büyük Kızık, Sinop Küçük Kızık, Sivas Zara Kızık, Kütahya Merkez Kızık, Ankara Akyurt Kızık, Ankara Pursaklar Kösrelik Kızık köyleri derneklerini Kızık Boyu Dernekler Birliğine (Federasyona) üye yapmak istedik, fakat yapamadık.
12. Balıkesir Burhaniye Kızık Köyüne gidip, hem bir toplantı yapacaktık, hem de dernek kurulması için çalışma yapacaktık.
13. Afyon Sandıklı Kızık Köyü, Balıkesir Manyas Kızık köyü, Kahramanmaraş Andırın Kızık Köyü ve Kayseri Kocasinan Kızık Köyü derneklerini kurmak için ayrı ayrı tüzük gönderdik. Fakat üçünde de kuruluşu tamamlayamadık.
14. Nevşehir Avanos'ta Mahmatlı Oymağı ve Çorum Boğazkale'de Höçük Oymağı dernekleri kuruluş çalışmalarına başladık, tamamlayamadık.
15. Ankara Yenimahalle'de Kızık Boyu Bilgi bilgi şöleni; bilimsel toplantı yapmak istedik.